

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az afrikai lecke.

Budapest, december 26.

Éppen egy esztendővel ezelőtt, december 26-án, távirat jött a Fokvárosból, jelentvén, hogy az angol dél-afrikai gyarmatot nagy veszedelem fenyegeti: az odaváló boerok föllázadnak az angol hatalom ellen. Ki kell tehát egésztíteni — ugymond — az afrikai angol hadsereget legalább százezer emberre, hogy a bravurosan verekedő szabad boerok kezéből kihulljon a kard.

Ez a távirat jött kerek egy évvel ezelőtt. Ma pedig háromszázezer angol katona verekszik Délafrikában s a boerok kezéből még mindig nem hullott ki a szabadságért küzdő kard. Sőt a fátum akaratából éppen ezen a napon távirat jött Fokvárosból, amely csaknem ugyanazokkal a szavakkal hirdeti az Angliát fenyegető veszedelmet — a fokföldi boerok lázadását, — mint egy évvel ezelőtt.

Csak néhány szám változott: a helyzet maga nem alakult át lényegesen. Egy év alatt mindössze annyi történt, hogy a boerok száma lepadt husz-harmincezerre, az angolok megdagadt háromszázezerre. Lord Roberts ezzel az óriás hadsereggel, amelyhez fogható Anglia még sohasem küldött csatamezőre, elfoglalta Oranjet és Transvaalt, nagy diadallal és szép ceremóniákkal bevonult a két szabad köztársaság fővárosaiba, felpörkölte a farmokat, kifosztotta a gazdálkodás vezetésére otthon maradt asszonyokat s diadallal hirdette, hogy a két délafrikai köztársaság *her graciosus Majesty*, Viktória királynő lábainál hever. S mi történt mindezek után? Mindenki a boerok kapitulációját várta és már csak arról folyt beszéd, hogy milyen foku autonómiát kapnak a szabadságukat elvesztett transvaali és oranjei polgárok: — de ime, fordult a kocka s is-

mét a boerok, a tönkrevert, számban megcsappant boerok a támadók, hat hosszú rajban betörnek angol területre, fegyverbe hívják ott lakó fajrokonait, elvágják az angolok összekötő vonalait, zsákmányul ejtik a hatalmas hadikészleteket, hidakat és vasutakat robbantanak a levegőbe, megtámadhatlan sziklafokok mellől küldik biztosan találó golyóikat az ellenük vezényelt fáradt angol regimentekre.

Igy áll a helyzet ma Délafrikában. London izgalmas napokat élt át, mert ime a halottak feltámadtak és nagyon eleven puska-tüzzel fogadják az angol felség katonáit, akik szinte feledni kezdték már azt a temérdek vereséget, amely az angol armádiát szakadatlan sorban érte.

A szabadság izzó szeretete halhatatlan hősközt nevelt e maroknyi népből. Más nemzetek a harc e stádiumában beletörődtek az elkerülhetetlennek látszó végzetbe s letették a fegyvert a tiszteres hadierővel szemben. A boerok azonban ugy látszik csakugyan az utolsó csöpp vérig küzdenek, ahogy Krüger ígerte. Semmi sem köszörüli ki többé a csorbát, amely az angol hadsereget e háboruban érte, semmi sem kisebbítheti a boerok hősiességének fényét, amelyet dicső tettekkel, páratlan önfeláldozással és szabadságszeretettel szereztek. Bizony nincs befejezve ez a háború. Sőt nagyobb baj is akadáhat, mint amekkora a háború befejezetlensége. Megeshetik, hogy a fokföldi afrikanderek csakugyan föllázadnak és akkor Anglia elérkezik ahhoz a ponthoz, amikor kockára veti az egész délafrikai gyarmatországot.

Hogy ilyesmi fenyegeti a britt oroszlánt, arról tanuskodik a délafrikai angol hadsereg mostani generalisszimuszának, *Kitchener* lordnak távirata, amelyben még legalább 40,000 katonát kér. És hogy ezt az állapotot erősen

szégyelli az angol kormány, arról az a válasza tanuskodik, hogy nem ad több katonát. *Kitchener* tehát ismét a bőkezű Ausztráliához fordult, ahonnan biztosan küldenek még segédcapatokat. De kérdés, vajjon az ötödik világrésznek ez a bőkezűsége nem válik-e majd egy nagy történelmi evolúció magvává, nem kezdi-e ezzel Ausztrália a jogkövetelések egész sorát, nem fogja-e a segítséget drágán megfizettetni, nem-e ez az elő lépés a felé, hogy Ausztrália az északamerikai gyarmatok példájára már most előkészíti a teljes függetlensége felé vezető utat.

De ha ez a veszedelem még nem is fenyegeti az angolokat, elég nagy a fokföldi baj magában véve is. Ezt a kudarcot nem köszörüli ki a milliárdosok hazája, a büszke Anglia, de minden szabad nép elégtételt lát a végzet e rendelkezésében. Mert világbíró hatalmát a britt birodalom egy szabad nép leigázására akarta fordítani.

Az ilyes kísérleteket mindig megbosszulja a népeket kormányzó végzet. Tudjuk ezt a mi történelmünkben s ime most megtanulhatjuk az angolok délafrikai leckéjéből is.

London, december 26.

A *Daily Mail*nak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: Egy főleg lázadó fokföldiekből álló ellenséges csapat, amely Odendalsdrift mellett átkelt az Oranje folyón, elsáncolta magát a Zuurhegyekben. Az angolok csapatokat küldtek ki az ellenség elűzésére. Lord *Kitchener* nagy csapatokat von össze a legnagyobb sietséggel. A *Morningpost*nak jelentik Fokvárosból 24-iki kelettel, hogy a philistowni kerületben mintegy 1500 hollandus csatlakozott a Fokföldre betört boerokhoz.

London, december 26.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Burghersdorptól 24-iki kelettel: Tegnap egy huszárból és gyarmati csapatokból álló sereg Burghersdorptól észak-

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

27

Andrej mindennap várta, hogy Dubravnikba rendelik, de akkor sem esodálkozott, amikor még hetek múlva is a helyén volt. Zínával, aki a dubravniki előkészületeket vezette, ugy egyeztek meg, hogy őt csak akkor hívják be, amikor döntésre kerül a dolog. Jól tudja, hogy milyen sokáig tart az ilyen ügy szervezése. Így minden változás nélkül mult el a nyár.

Szt.-Pétervárt unalmas volt a nyár s egyhangú. A rövid nyári időszak perzselő melege, amely már a többi évszakkal való ellentét miatt is csak annál kellemetlenebb, mindenkit elűz a főváros nyomott, forró légköréből. A nyári évszakban Oroszország egész lakossága, a földműves paraszt s a szellem munkásai egyaránt a zöld rétekre vonulnak. Az egyik dolgozni, a másik üdülni. Ez általános esőkenést idéz elő a főváros szellemi és társadalmi életének minden ágában. Mint minden más, a forradalom is szunnyadozik a nyári hónapokban. Egő anyaga el van szórva az ország minden részében.

Az a nyár, amelyben az elmondott események lejátszódtak, nem volt egészen olyan tétlen, mint rendszeres. Ez főleg a munkás propagandának volt köszönhető. Kézműves mindig van a városban elég.

Erre adta magát Andrej egész erélylyel, amíg csak máshová nem hívják. Hajdani mun-

kásainak is nagy részét a munkás propagandának szentelte volt. Sok ismeretsege volt körükben s nem egy régi barátja most is a városban tartózkodott. Andrej két hét alatt teljesen megbarátkozott hatáskörével s embereivel. A munkások szerették komoly egyszerűségét s alaposágát; szívesen hallgatták józan, sallangtalan előadását. Andrej kitűnően érezte magát a munkások között s ez volt legkedvesebb foglalkozása. Ebben merő ellentéte volt Györgynek, aki sokkal jobban érezte magát a diákok közt. A műveltebb elemeknél jobban érvényesültek fényes tehetségei.

Vasárnap délután volt, augusztus első felében. Andrej a viborgi kerület egy munkásgyűléséről tért vissza. Ez volt a legkedvesebb kerülete. Amint elért a Liteiny-hidhoz, nickel órájára nézett. Hat óra volt. Andrej arról tárgyalt, vajjon hazamenjen-e a lakásába a Nőán tul, vagy felugorjék egy omnibuszra, amely egy óra alatt a Repinné a Fekete folyó partján levő villájához vinné. Idő és nap alkalmasak voltak a látogatáshoz. Mégis szerette volna legyőzni égető vágyát, hogy elmenjen. Kétszer volt Repinnél az utolsó héten s határozottan nem volt ovatos ilyen korán újra elmenni. A felhő, amely két hónap előtt Repin feje fölé tornyosult, csakhamar eltűnt. Novakovskyt szabadon boesátották, mert a dubravniki rendőrség nem jött rá viselt *kompromittáló* összeköttetéseire. Repin nem bántottak többet s háza oly biztos volt, amennyire orosz ember háza lehet.

Hanem az illegális látogatásai már magukban véve veszélyt hozhatnak s nem jó őket nagyon gyakran megismételni.

Andrej elhatározta, hogy erényes lesz, és haza megy, jöllehet szobája ebben a pereben oly elhagyottnak látszott. A hid felé ment, sőt átment a folyón, egész idő alatt arról gondolkodva, hogy mihez fog otthonn. Ez azonban merő önámítás volt. Jól tudta, hogy nem haza megy. Amikor a tulsó hídfőn meglátta a „Fekete folyam”-hoz induló zsutolt omnibuszt s annak a tetején egy

üres helyet, hamarosan lefoglalta azt magának. Nagyon helyesen gondolta, hogy vasárnap lévén, a következő kocsikon aligha talál helyet.

Sohasem jó, ha az ember tulgyanakvó; elrontja az ember kedvét, s gondolatait. Az elővárosokban a rendőrség olyan gondtalan, az őrszolgálat oly laza, és az élet oly szabad! Egy látogatással több, nem sokat határozhat, különösen vasárnap, amikor ugys várnak vendégeket a városból.

A gyűlés, amelyről Andrej jött, igen eredményteljes volt. A vidék egyik legnagyobb gyárában egy ily ágat alapítottak. A kilátások jók voltak, s Andrej elhatározta, hogy ma mindent optimista szemmel néz.

A nyitott ablakon át láthatta az utasokat. Ugy össze voltak szorítva, mint a heringek egy hordóban. Irnokok, kiskereskedők, alacsonyabb hivatalnokok, akik nem tarthattak nyári lakást a vidéken, tömegesen tódultak ki sétára, kirándulásra. Legtöbben ünnepelőjűkben voltak, s mindenkinek vigásg ült az arcán. Andrejnak eszébe jutott, hogy ma térzene van a parkban, s Taniának kísérőre van szüksége, mivel utja este dolgozni szokott. Ha Kriwoluzky szerencsétlenül be nem toppan, gyönyörűen tölthették el az estét együtt.

Két hónap is elmult már, mióta megismerkedtek, s alig mult el hét, hogy Taniát ne látta volna, eleinte pusztán véletlenségből, később a viszonyok oly szerencsés együttműködése folytán, amely már aligha lehetett egészen véletlen. Andrej szabadidejének nagy részét Repinnél s Léna Zurbórnánál töltötte. Léna a nyári hónapokra a környéken vett lakást s Tania gyakori vendége volt. Eszerint Andrej sokszor látta a leányt.

Annyival gazdagabb volt nála élettapasztalatokban, hogy valósággal gyermeknek tekintette a tizenkilenc éves leányt. Hanem sok tekintetben volt közöttük lelki hasonlatosság. Izlésük, gon-

nyugatra mintegy 15 mérföldnyire 300 boer seregbe bukkant. Az angolok nagy veszteséggel visszavonultak. Ugyanennek az ügynökségnek jelentik Cradockból tegnapi kelettel, hogy egy angol sereg e hó 18-ikán Steinsburgtól északnyugatra 11 mérföldnyire kiverte a boerokat a hegyekből. Az angoloknak négy sebesültjük volt, a boerok több halottat hagytak a csataterén és visszavonultak a Zuur-hegyekbe, ahol 24-ikén állítólag még el voltak sáncolva, a nélkül, hogy kilátásuk volt volna a menekülésre. Az angolok 19-ikén megszállták Steinsburgot. A lapok jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel, hogy a boerok megtámadták Steinsburgot, de nagy veszteséggel visszaverettek és a Zuur-hegyekbe menekültek.

London, december 26.

Lord Kitchener táviratozza Maauwportból 24-iki kelettel: Lovasított gyalogság ellentállás nélkül megszállta Britstownt. A boerokat, akik Priesca felé menekültek, üldözik az angolok.

Fekváros, decem. 26.

Hir szerint egy század jeomaury lovasság, amely a Britstownból visszavonuló boerokat üldözte, kelepébe jutott és némi veszteséget szenvedett. A század többi részét elfogták.

London, december 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból tegnapi kelettel: Lord Kitchener De Aarba ment, ahonnan a boerok fokföldi betörés ellen való intézkedéseket vezet.

London, december 26.

Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból tegnapi kelettel: A boerok, mint újabb konstataciók, kevés kárt tettek a vasúti vonalakon. A forgalom megakadást áradások okozták. Fokváros és De Aar között újra megnyitott a rendes forgalom.

Madeira, december 26.

Lord Roberts tovább utazott Gibraltárra. A hatóságok képviselői megjelentek a kikötőben, hogy elbueszussanak tőle.

BELFÖLD.

Főispáni beiktatás. Nagyküüllő vármegye új főispánját, dr. Beldy Lászlót, jövő hó 12-ikén fogja ünnepiesen beiktatni a törvényhatósági bizottság közgyűlése. Somogyi István alispán minden előkészületet megtesz arra nézve, hogy a beiktatás minél tényszerűbb legyen. A szomszédos vármegyék főispánjait és törvényhatóságait szintén meghívják a beiktatásra.

Jóteköny egyesületek ellenőrzése. Széll Kálmán miniszterelnök a közjótekönyöségi egyesületek szigorú felügyelete érdekében újból körlevelet intézett a dolgozások nagyfokú megegyezése csak vonzóbbá tette neki a barátságát. Egyáltalán nem tartott attól, hogy barátsága a fiatal, bájos leánnyal megzavarhatná lelki nyugalmát. A leány pedig éppenséggel szóba se jöhetett; semmitsem érezett magában, ami lefogalhatja a leány „caprice”-ját.

Sok asszonynak „igen tetszett”, hanem mindig máshoz mentek nőül. Ez sorsa volt, s Andrey készségesen beletörődött. Az asszony szerelme nagy áldás, de veszedelmes; az összeesküvő jobban teszi, ha őrizkedik tőle.

Ami Taniát illeti, György imádtá, s őt Andrey testvérként szerette; eleinte azt hitte, hogy Tania viszont szerette Györgyöt. Már ez magában kizárt minden lehetőséget arra, hogy másképp tekintse őt, mint nővért. Később kételkedni kezdett Tania érzelmeiben György iránt. Hanem közöttük a testvéri őszinteség és fesztelenség kötelékei napról-napra megerősödtek, amint jobban megismerték egymást. Örömmel figyelte meg a gyönyörű fiatal lélek fejlődését s virágzását, a maga hatalmas követeléseivel s félénk habozásával...

Csak ennek s nem erősebb érzésnek tulajdonította valóban kínos vágyódást utána s a szomorúságot, amely egész lényét elfogta, ha valami akadály közbejött miatt nem láthatta, gondolatainak mindig egy mederben folyása nem ijesztette meg, csak különösként tűnt fel előtte. Különös, hogy éppen más valaki szerelmének látása tartotta vakon a magáéval szemben. Józán elismerése oly megkapó ellentétben volt barátja lelkesedésével, hogy senki sem gondolhatta, hogy egy érzés mozgattja mindkettőjüket.

György elég ritka vendég volt a Fekete folyónál. Igen el volt foglalva az írsáival, mert majdnem összes munkatársai a vidéken kószáltak. Györgyöt itt remélte találni, mert egész héten sehol sem látta.

(Folytatása következik.)

a hatóságokhoz azzal a felhívással, hogy az időnként megtartott vizsgálatok eredménye alapján egy a tagok létszámáról, mint az egyesület vagyoni viszonyairól is tegyenek jelentést. A körlevélben a miniszterelnök határozottan megiltja, hogy egyesületek ügynököket alkalmazhatnak. A minisztérium különben a folyó évben hét egyesületet oszlatott fel szabálytalanságok miatt, három ellen most van folyamatban a hivatalos vizsgálat.

Az abrúdbányai mandátum. Abrúdbányán Perzel Béni elhalálása folytán új képviselőválasztás lesz, de már az új esztendőben. Ez lesz az első választás, amelyre már a kuriai bíraskodásról szóló törvény rendelkezései kiterjednek. Hir szerint a város polgármestere Boér Béla lép föl szabadelvű párti programmal, aki már egy cikluson keresztül 1887—92-ig tagja volt az országgyűlésnek.

KÜLFÖLD.

A khinai bonyodalom.

Páris, december 26.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A hatalmasságok képviselői ma összejöttek Cologan spanyol követnél, hogy Csing hercegnek átadják a közös jegyzéket. Csing herceg a jegyzék átvételkor így válaszolt:

— Van szerencsém átvenni a jegyzéket, amely érintkezésünk helyreállítását előzoza. Azonnal átadom a császárnak és mihelyt válasza megérkezik, közölni fogom.

Li-Hung-Csang betegséggel mentette ki távolmaradását.

London, december 26.

A Timesnek jelentik Pekingből 23-iki kelettel: A közös jegyzék holnapi átadásánál a khinai meghatalmazottak közül csak Csing herceg lehet majd jelen. Li Hung-Csang nagyon gyöngö. Allapot nagyon aggasztó. Még ha folgyógyul is, kérdéses, hogy képes lesz-e a jegyzék átadását követő tárgyalásokat vezetni.

London, december 26.

A lapok jelentik Pekingből 24-iki kelettel: Hittérítők jelentik, hogy a boxerek 21-én Pekingtől északra mintegy 35 mérföldnyire egy faluban 12 katolikus embert meggyilkoltak. Nyolc katolikus embert elgöttek a falubeli templomban. A katonai hatóságok kezükbe vették az eljárást ebben a dologban.

A Standard jelenti Sanghaiból 24-iki kelettel: Ideérkezett jelentések szerint a khinai kormány Sanszi és Senszi tartományok határán elfogatta Tuan és Csang hercegeket. Juhszient fel-szólitották, hogy térjen vissza Szinganfuba, nyilván azért, hogy megkapja büntetését. Ezekből az eseményekből azt következtetik, hogy a kormány kész teljesíteni a hatalmasságok követeléseit.

Páris, december 26.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből: A Paotingfutól délre fekvő Tihai község (Tootson) környékén khinaiak megtámadták egy francia különítményt, de Bailloud élénk harc után szétkergette őket. A franciák felgyújtották a várost. A khinaiak vagy ezer embert vesztettek. A franciáknak nem volt veszteségük.

Berlin, december 26.

A Wolff-ügynökségnek jelentik: Gróf Waldersee főhadvezér jelenti Pekingből e hó 24-ikéről: A franciák e hó 22-én a Peking és Paotingfu között keletré fekvő Toocsunál körülbelül 2500 emberből álló tüzérséggel ellátott khinai csapatra akadtak. A khinaiak, akik nagy veszteséget szenvedtek, 5 zászló és 4 ágyú hátrahagyása után Kuanschien irányában elmenekültek. Valószínűleg szétgurított khinai csapatokból gyűlt össze az elmenekült csapat.

Páris, december 26.

Voyron tábornok jelenti Pekingből: E hó 21-én kémszemlélt tartottunk Tulounál, Tiencintől délnyugatra, 30 mérföldnyire, ahol beérkezett jelentések szerint fegyvertárolt volt. Hoangcai faluban ez alkalommal egy hadnagy elesett, egy tiszt és egy közkatona pedig megsebesült.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Budapest, december 26.

— **Személyi hírek.** Gróf Üzküll-Ghillebrand hadtestparancsnok Berlinbe utazott, hogy ő felsége képviselőiben jelen legyen gróf Blumenthal tábornagy temetésén. — Weiss Soma szerb alkonzul, a szerb állami kereskedelmi ügynökség itteni képviselője, szerb lapok jelentései szerint legközelebb megváltik állásától. Utódjává magasabb rangú szerb tisztviselőt fognak kinevezni.

— **Segesvár ünnepe.** Szép ünnepek között szenteite fel ma a segesvári római katolikus egyházközség a Szent Antal-szobrot. A fényes egyházi ünnepség után a plébános ebédet adott. A szobrot az új plébános, Meisel József állíttatta.

— **Előléptetés.** A király Bíró Tamás miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsos miniszteri tanácsosa. Berzók Gyula osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott műszaki tanácsost és dr. Szűry János miniszteri titkárt pedig osztálytanácsosokká kinevezte, továbbá Csóka József és Daróczy Lajos miniszteri titkároknak az osztálytanácsosi címet díjmentesen, végül Procházka Lajos és dr. Rudán Amadé miniszteri segédtitkároknak a miniszteri titkári címet adományozta.

— **Kitüntetés főorvos.** Kiválóan érdemes emberre esett ismét a királyi kegy sugara. Dr. Szalárdy Mór, a Fehér-Kereszt Országos Lelchenház-Egyesület igazgató-főorvosát tüntette ki a király a koronás arany érdemkereszt adományozásával. Az egyesület a maga körében elismeréssel és becsüléssel környezte kiváló igazgató-orvosát. A királyi kitüntetés hírért csak örömmel fogja fogadni mindenki, aki dr. Szalárdy Mór működésének és egyéni értékének közelebbről a tanuja.

— **Az ünnep.** Külsőre nem mutatkozott olyannak, mint amilyenek a hangulatos képeket szerető lélek kívánja mindig a karácsonyt. A hó, ez az immár mind kétesebbé váló esztencia, még mindig erősen bujkál s csak éppen megvillantotta előttünk kissé az arcát. Ettől teherhamvat kapott a háztető és lueskos lett az utca. Sáros, ködös őszleji időnek való állapot. Hanem ünnep azért volt, a hó végre is nem olyan nagy ur, hogy ezt is elvehesse tőlünk. Sőt annál is inkább kívántuk melegebbnek a szeretet ünnepét, mivel olyan sok ok van arra, hogy fázzunk a ridegségtől, amit az élet csunya oldala ez idő szerint mutogatott. Sok jót is tettek az emberek, bizonyára annyit, amennyit tehettek, és sokan mentek a templomokba, hogy maguknak és másoknak jobb karácsonyt kívánjanak a jövőre. És mert az örökös gyász és szomorúság nem alkalmas jobb jövő megteremtésére, az emberek igyekeztek a sanjary viszonyok között is jókedvűek lenni, összebujtak családi fészkekben és vidámságot teremtettek maguk körül.

— **Iparkiallítás Munkácson.** Munkácson a gimnázium tornaosarnokában iparkiallítást rendezett a nőegyesület. A kiállítást, amelyet a kereskedelmi miniszter 500 koronával támogatott, ma déli 12 órakor Hagara Viktor beregi főispán védnök jelenlétében ünnepélyesen megnyitották. Beszédet mondottak a főispán, Nedeczy képviselő és özvegy Merinyiné a nőegyesület elnöknője. A rendezés és előkészítés a lelkes közönségnek kívül Török Kálmán, özvegy Merinyiné, Nedeczy képviselő és Nagy Gyula közjegyző érdeme. A kiállításnak nagy sikere van. Este a színházban diszlocadás volt s azután 100 terítékű banket, amelyről Hegedüs Sándor minisztert táviratilag üdvözölték.

— **A jóteköny báró milliói.** A megboldogult Hirsch báró hagyatéka még mindig nem igazodott el, sok pörösködés, veretkedés folyik körülötte mindenfelé a világon. 1896. április 24-ikén halt meg tudvalevőleg Hirsch báró. Noha milliókat költött el évenként addig is jóteköny célra, mégis hétszáz milliós frank maradt utána. Vagyona elosztását lehető pontosan megszabta a végrendelet, amelyet, hogy több zavarra ne adjon alkalmat, egy nemzetközi jogász-bizottsággal szerkesztetett meg a báró. A végrendelet megismerésének költsége százezer frankot tett. Most mégis pörösködnek a végrendelet felett, mert minden országnak mások a viszonyai és törvényei. Tavaly halt meg tudvalevőleg a báró általános örököse, Hirsch báróné. A minek az elosztásáról férje nem gondoskodott még, azt elosztotta ő a végrendeletben: ötven milliót két nőtestvére kapott, husz-husz milliót pedig fogadott fia, Forest-Bischofheim Maurice és Raymond bárók. Ez a két fiatal ember, egyikük husz, a másik huszonkét éves, most igen nagy ur. Maurice angol sportsman, Raymond pedig testestől-lelkestől párisi világhí. Állandóan beauregardai kastélyában él, ahol olyan pompa környékezik, mint valami vérbeli herceget. Gyöngö szervezete azonban s léptenyomon vele van egy fiatal francia orvos. Különben még egy örököse van Hirsch báróké vagyonának, a kis Lucy, az elhunyt ifjú báró Hirschnak, a milliomos fiának törvénytelen leánya, akit az özvegy báróné több szintén gyermekévé fogadott. A kis Lucyre.

éppen tíz milliányi örökség néz, egyelőre pedig fejedelem nevelésben van része. Minthogy a báróné osztrák állampolgár volt, hagyatékának javarészt Bécsben tárgyalják le mostanában. A hagyatéki eljárás hetven millió koronányi vagyonra terjedkedik ki. A külföldi bíróságok viszont száz milliányi franknyi vagyonra nézve tartanak hagyatéki eljárást. Természetes, hogy ehhez képest milliókat tesz az egyes államokban a hagyatéki adó. Csak Ausztriában tized-félmillió korona jutott ezen a révén az állampénztárnak.

— **A küzdő Walsin-Esterházy.** Derék, jobb sorsra érdemes emberek is letérnek mostanában és annyira tönkremennek, hogy a mindennapi szükségleteket se tudják megszerezni a maguk és családjuk számára, de azokról nem szól a krónika személyenként. Hanem van egy ember, akinek a nyomorúságát időnkint tudatja a világgal a külföldi sajtó. Ez az ember Walsin-Esterházy örnagy, a Dreyfus-ügy híres szereplője. Már szó volt néhányszor arról, hogy nagyon marakodik az életével, most megint érkezik hír róla. Nem jutott jobb sorsba még mindig. Ezekhez szegény. A minap megszólította egyik ismerőst az utcán s pénzt és egy- és más holmit kért tőle. Bizony a régi jó ismerős nem ismert rá egyhamar a didergő, roskadt alakban az egykor finom katonára, el kellett mondania, hogy kicsoda voltaképpen. A *Daily Chronicle* című lap mondja el az esetet s többek között azt is megírja, hogy Walsin-Esterházy levelet írt a párisi kilencedik kerületi polgári bíróságnak. Abban a levélben azt írja, hogy nem bírja az életet a maga lábán, teljesen kétségbeesett az anyagi helyzetébe.

— **Az egyetemről.** Az orvoskari tanári testület utolsó kári ülésében több tanárségi és gyakornoki állást töltött be. Megválasztottak: dr. Krausz Oszkár, dr. Balogh László, dr. Salamon Henrik a fogászati tanszék mellé gyakornokoknak, dr. Péteri Ignác második tanárségül a gyógyszerintézetbe, dr. Bauer Lajos a gyermekgyógyászati tanszék mellé tanárségül, Péti Popovits Uros V. éves orvostanhallgató gyakornoknak az elme- és idegkórjai intézetbe, dr. Póór Ferenc, dr. Kelemen Géza gyakornokok a börtöngyógyászati intézetbe, dr. Kurzbacher Ödön díjaz mütönvendék a II. sz. sebészeti kórodáoz.

— **Nyugalomba vonult osztálytanácsos.** A király megengedte, hogy *Mihalovits Antal* osztálytanácsos a törvényesül nyugdíjjal, saját kérelmére, állandó nyugalomba helyezze és az alkalmából nevezettnek sok évi szolgálata elismerésül a miniszteri tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **II. Vilmos császárról kortársai.** Egy bécsi lap megszólaltatta a francia közélet néhány kitűnőségét és *Lombrosot*, a nagynevű olasz fiziológust II. Vilmos császárról:

Barait francia tábornok volt hadügyminiszter így nyilatkozott: En II. Vilmos császárt nagy uralkodónak tartom. Személyisége a jelenkor fejedeleméi közül egészen kiemelkedik. Nagy dolgokat mivel Németország érdekében és ha német ember volnék, német szempontból teljesen helyeselném politikáját. Természetesen mint franciának megvannak a magam nézeti és érzelmei. II. Vilmos császár az utolsó évtizedben többször igen udvarias volt Franciaország iránt. De míg az egyik kezével szíveségeket tesz nekünk, a másikkal öklét mutogatja felénk. Egyéniségéről egyebet nem mondhatok. Nincs szerencsém őt személyesen ismerni és nem is látam soha. Azt sem tudom, hogy vélekedik Franciaországról. De ismételtlen meg kell vallanom: En nagy uralkodónak tartom őt.

Flourens volt francia külügyminiszter: Többször ellátogattam Németországba és néhányszor láttam II. Vilmos császárt. En érdekes uralkodónak tartom. Mostanság teljesen távol állok a politikától és nem akarok ítéletet mondani emberekről és eseményekről.

Lockroy Eduárd volt francia tengerészeti miniszter: Európa leghatalmasabb és legüggelenebb uralkodója II. Vilmos császár. Bizonys, hogy ritka műveltségű ember. Hajthatatlan akaraterő, nemes ambíció abban a szerepben, amelyet a világban játszott akar. Temperamentuma sokszor magával ragadja. De ezse újra a rendes mederbe szorítja vissza. Hasznára van népének, veszedelmes szomszédainak!

Lombroso: Kétségetlenül a legeredetibb a királyok közt: zseniális fölbolond, akinek sokkal több az ideája, mint más embereknél. Nála nem minden tőkéletes, jellemének sok vonása csak félig alakult ki, — a saját szívesége kivételével, amely emberöltött tulajdonságokkal kérdik. A nagy önmagát kormányozni képes és tévedések iránt kevésbé fogékonny Németországnak annál kevésbé ért a beteloyás, mert hibáit csak félig követi el. Az örvény szélére jutva, mindig idejeleken tud visszavonulni. A kár, amelyet okoz, csak Európa többi részét sújtja, amennyiben gyöngye lelkében és különösen a fejedelmekben nagyra nőveli a militarizmus és a feudalizmus eszméit. Ezek a gyöngye lelkék példakép tekintenek reá és így tönkreteszik alattvalóikat, akiknek nincs annyi értelmi erejük, mint a németeknek.

— **Waldeck Rousseau.** Nagyérdékű cikket közöl a *Neue Freie Presse* karácsonyi száma *Waldeck Rousseauról*, Franciaország miniszterelnökéről, aki oly csudálatraméltó erélyvel küzdött ki a Dreyfus-ügyben az emberiség és igazság jogait és méltó tiszteletet szerzett a köztársaságnak ugy bent, mint a külföldön. A cikket *Adolphe Brisson*, a francia közélet és tiszteletreméltó alakja írta, aki tiszta jellemével, nagy tekintélyével a törvényhozás hangulatát a revizió felé fordította.

Brisson a stíl nemes egyszerűségével végigvonnul *Waldeck Rousseau* pályáján a nantési iskolától kezdve, ahol szerzetes-tanárainak egyike azt mondta róla:

— Rendkívül jámbor és nagy értelmes fiu, be fog lépni a szerzetbe és nagy hitszónok válik majd belőle.

De *Waldeck Rousseau* ezt a várakozást nem igazolta, mert a gimnáziumi tanulmányok befejezése után Párisba ment s ott jogot tanult. Mint ügyvéd Rennesben telepedett le s főnyes szónoki tehetségének, nagy jogtudományának messze földön híre kelt. Végképp Párisba költözött, amikor *Ile-et-Vilaine* kerülete képviselőjéül választotta. Ellenfelei azzal igaztaltak ellene, hogy nevelésénél fogva a reakció híve, de *Waldeck* így válaszolt:

— Nem emlékszem rá, hogy valaha más is lettem volna mint republikánus.

Es óriási többséggel választották meg. Ettől kezdve tünényemes emelkedést mutat *Waldeck Rousseau* pályája. 35 éves korában a belügyminiszteri székből látjuk őt Gambetta miniszterelnöksége alatt s mikor a nagy miniszterium megbukott, *Waldeck Rousseau* meg nem hagyatkozott tekintélyével visszatért ügyvédi irodájába, amely csak akkor hagyott el, amikor a Dreyfus-pör legrághosabb napjaiban elvállalta a kabinetalakítást. *Brisson* elragadtatással ír *Waldeck Rousseau* zseniális szónoki tehetségéről és azt mondja róla, hogy mint dobaternek ninesen pária a francia parlamentben.

Legjelentékenyebb beszédeit, úgy mint a legkisebb fejszólalások improvizálta. Csak beszédeinek alapeszméit írja le. Utolsó toulousi programbeszéde előtt kollegái megeskették, hogy ezt a beszédet előbb le fogja írni, mert minden szava viharokat támaszthat.

— Megpróbálom, szót *Waldeck Rousseau*-nak. Tényleg leirta beszédét és betanulta. De csak az első tíz mondatot mondta el úgy. Aztán szokása szerint a véletlenre bízta magát és óriási hatást ért el beszédével.

Waldeck Rousseau, így végződik *Brisson* cikke, magánéletrét tekintve, nagyon egyszerű igényekkel lép föl Megesik, hogy Meniermilliomos és csokoládé-gyáros yachtján utazgat, vagy a kastélyok vendégszeretetéét élvezi. Ha tisztán a maga kívánsága szerint rendezhetné be életét, legjobb szeretné a nyarat valamely kis villában tölteni, vadászattal, balászzattal és aquarell-festéssel töltve idejét.

Tavaly az alsó Loire-videki horgászok megválasztották tiszteletbeli elnöküknek és *Waldeck Rousseau* örömmel fogadta el e tisztséget. A kedélyesség tehát nem hiányzik belőle, de fellépésével megverni mindazokat is, akik nem ismerik. Fagyos udvariasága zavarba ejti őket. Sokat megleltat, de keveset ígér. Mert be is akarja váltani ígretét, takarékos az ígérgetésekkel. Végül abban is tetszeleg, hogy ne vegyék rajta észre, ha baragszik Jó-és balszerencésben egytornám megörzi hidegvérét. Jellemző adomát beszélnek erről:

— 1882. január 26-ikán, amikor a Gambetta-miniszterium egy viharos ülés következtében megbukott, a bukott miniszterek mind együtt voltak az Elyséeben, ahol már előzetesen nagy diszembredre hívták meg a francia főváros kitűnőségeit. A miniszterek félrehúzódtak egy kis szalonba, csak egy ember hiányzott közülük: *Waldeck Rousseau*. Kérésére indultak és rátaláltak, amint gondatlanul firtelt egy diplomata fiatal, csinos nejével.

— Hiszen ott van, kiáltott Gambetta, ott lenn mutat egy hölgygyel — a mi kis Robespierreünk!

Ha *Waldeck Rousseau* meg fog bukni, akár holnap, akár egy hónap múlva, vagy egy év múlva, a sajnálkozás egyetlen sóhajtása nélkül fog távozni és nyugodtan visszatér majd festékes dobozához és lovagvesztojéhez.

— **Elbúki jubileum.** Tegnap ünnepelte a Deák Ferenc-jótkönységi egyesület elnökének ifj. Heidlberg Mórnak 25 éves elnöki jubileumát. Ezen 25 év alatt az egyesület jótkönységi és emberbaráti célokra 332.833 koronát adott ki.

— **Házasság.** Dr. *Káldor Gyula* fővárosi ügyvéd január 6-ikán tartja esküvőjét *Adler Janka* kisasszonnyal, *Adler Ignác* fővárosi nagykereskedő leányával.

Stern József gyöngyösi bornyagykereskedőnek két leányát jegyezték el a napokban; az egyiket, *Giza* kisasszonyt dr. *Wallis Antal* budapesti királyi zálogházi hivatalnok, a másikat, *Zelma* kisasszonyt *Schwarz Simon* könyvelő Erdődől.

— **A belgrádi panama.** Említettük, hogy *Ilics Mihály*, a belgrádi nemzeti bank igazgatója, 180.000 frank elikkasztása után Belgrádtól eltűnt és holttéstét *Pancsova* környékén, tehát magyar területen, megtalálták. Mindenki azt hitte, hogy *Ilics* ügylikos lett, most azonban szenzációsi fordulat állott be: *Pancsova rendőrsége* ugyanis kiderítette, hogy *Ilics* gyilkosságának esett áldozatául és a tetteseket a közeliekvő *Ovosa*

községben le is tartóztatta. Ezek egyike tagad, míg a másik beismerésben van. A rendőrség erről rögtön értesítette a belgrádi tanácsot. Belgrádban, mint levelezőnk jelenti, a bir nagy megdöbbenést keltett, mert azt gyanítják hogy a gyilkosság értelmi szerzőit azokban az előkelő körökben kell keresni, melyekben a fiatal sikkasztó legtöbbit megfordult.

— **Halálzás.** *Kövészlánybó* jelentik lapunknak, hogy báró *Wenckheim Viktor* főrendiházi tag hült temetőit tegnap délután helyezték a családi sírboltban örök nyugalomra. Holnap az ottani kegyuri templomban, valamint Pozsonyban a kapucinusok templomában gyásznapmiséket tartanak. Az elhunytban gróf *Andrássy Aladár* m. kir. főkamarmester neje, szül. *Wenckheim Leontin* báróné, atyját vesztette el. A haláleset azónkívül a *Szchenyi* és *Hoyos* grófi családokat is gyászba borította.

— **A munkanélküliek a polgármesternél.** A foglalkozásnélküli munkások küldöttségét ma délelőtt fogadta *Halmos János* polgármester. Az öttagú küldöttséget dr. *Havass Rezső* fővárosi bizottsági tag, a VIII. kerületi általános közjótékönységi egyesület elnöke vezette.

Beszédében előadta, hogy a foglalkozásnélküli munkások bizalommal és szeretettel járulnak *Halmos János* polgármester elé, aki nemcsak első tisztviselője, de első és legszorgalmasabb munkása is a fővárosnak. Tehát megbecsüli a munkát és átérzi, hogy mily elszomorító azoknak a helyzete, akik szorgalommal, becsülettel munkával akarják megkeresni kenyérüket, s foglalkozás hiányában éhezni kénytelenek, s bizonyára azt is átérzi a polgármester, hogy mennyire sérti az ép, egészséges, intelligens és dolgozni vágyó munkások önértéket, amidőn könyöradományt, alaminisztán kénytelenek igénybe venni. A mai társadalom legfontosabb és legsürgősebb problémája, hogy aki dolgozni akar, az ne éhezzeik. A magyar munkások meg vannak győződve, hogy *Halmos János* polgármester e probléma megoldását hathatósan elő fogja mozdítani. E meggyőződésükben kéri a polgármestert, hogy mielőbb gondoskodjék közmunkáról. Ismerik a főváros nyomásztó anyagi helyzetét, de e helyzetnek dacára a főváros közönsége nem tirtheti el azt, hogy a társadalomnak tisztességes és munkás eemei a nyomorban elpusztuljanak. A főváros közönsége egy kis jóakarattal fog eszközöket találni, hogy a munkanélküliek helyzetén segítsen. Kéri továbbá a küldöttséget a polgármestert, hogy *Széli Kálmán* miniszterelnök és belügyminiszter figyelmét hívja fel a budapesti foglalkozásnélküli munkások helyzetére. Remélik kérelmezők, hogy a miniszterelnök, kinek humánus érzületét az egész nemzet ismeri, a rendelkezésére álló hatalmas eszközökkel segítségére fog jönni a dolgozni akaró munkásoknak. Végül dr. *Havass* átadta a polgármesternek a foglalkozásnélküli munkások legutóbbi nagygyűlésének memorandumát amelynek pontjai a következők: Az egyik, hogy a főváros mielőbb gondoskodjék közmunkáról, a másik, hogy a főváros a közmunkákat házilag hajtsa végre.

A polgármester szívesen fogadta a küldöttséget s hosszabb beszédben fejtegette a mai általános penztelenség okait, amelyek a főváros háztartására is súlyosan nehezednek, mindazonáltal kötelességének ismeri, hogy a munkások helyzetén segítsen. Mert a maga részéről is elszomorító állapotnak tartja, hogy ha azok, akik becsülettel munkával akarják kenyérüket keresni, éhezni kénytelenek.

Megígérte a polgármester, hogy még a holnap nap folyamán a középítési igazgatót s az összes előjárókat egybe hívja, hogy megállapíthassa, mely közmunkákat lehetne azonnal foganatosítani. Rögtöni segélyül a tanács tizezer koronát utatványoz ki a népkonyháknak. Tudja, hogy nem ez a radikális segély a munkanélküliek számára, de rögtöni segély. Mindent el fog követni, hogy munkát is kapjanak a munkások. Megígérte, hogy *Széli Kálmán* miniszterelnökkel fog beszélni s megrismerteti vele a munkanélküliek helyzetét s kéri a kormányelnök támogatását. Végül tudatta a küldöttséggel, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár mint egyesület 1000 koronát, e takarékpénztár igazgatósági tagai pedig 700 koronát, összesen tehát 1700 koronát nyújtottak át a polgármesternek azzal a kéréssel, hogy ez az összeg a munkanélküliek között osztassék szét.

A polgármester telkére a küldöttséget, hogy a munkás egyesületek állítsák össze a szükülködők névsorát s ő majd intézkedik ró, hogy a VIII. kerületi előjáróság útján a munkások meghallgatásával a kiosztás azonnal megtörténjék, hogy a szükülködő családok még újv előt a pénzhez jussanak.

Dr. *Havass Rezső* bemutatta ezután a polgármesternek a küldöttség tagjait, a polgármester elbeszélgetett velük a helyzetről s újv is ígerte támogatását. A küldöttség a legjobb benyomásokkal távozott a városházáról.

— **A főváros V. ker. munkás-kasszó** (V., Szemere-utca 10. szám, II. emelet) a munkanélküli munkás-családok segélyezésére 1901. február 24-én a Vigadó összes termeiben nagy népünnepélyt rendez s a rendező bizottság ez uton is felkéri a közönséget, hogy ugy anyagi mint erkölcsi támogatásukkal tegyék lehetővé e jótékony ünnep sikerét.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemes használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogakkészítésben
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

— **A könyvtár munkája.** A Podmaniczky-utcai kerékesztő helyiségben karácsony első napján 17.800 darab kenyert, 2000 adag kolbászt, 2000 adag sajtot és 1000 népkonyha jegyet osztottak szét. Az ingyen kenyér céljára mindennap érkeznek adományok. Ma Sámuel Lázár országgyűlési képviselőtől 100 koronát, dr. Aró Alfrédétól és Toma Szilárd hirlapírótól 10–10 koronát kaptunk erre acélra. Az adományokról szóló legújabb hivatalos kimutatás a következő:

Winterberg Gyula 100, Schreyer József és a „Virágosokor” vendéglő tulajdonosa 50–50 koronát küldött, Wollák Soma és Klein Bertold 20–20, dr. Harnos Gyula 60, Lukács Zsigmond, Kopstein Lajos, dr. Fuchs Sándor, Réty Imre 10–10 koronát, Berger Salamon 5 koronát. A Generáli tisztviselőinek gyűlése 102 korona; Hirsch Zsigmond pékmester gyűlése 12 korona, Österreicher Márton 20 korona. Természetben a következők adományok érkeztek be: Reinitz Armandné 500, Lederer Károlyné 500, Lederer Rezső 500, Hegedűs Gyula 500 zsemlet küldtek. Kreischl Antal 50 kilo füstölt kolbászt, Farkas Gizella 100 darab kalácsot, Pórszász Gyula utóda Lautz Gyula 1000 adag kolbászt adományozott.

Galantai Gyula, az élővirágos levelezőlapok kiadója, az újví levelezőlapokért befolyó jövedelem negyven százalékát az éhezőknek ajánlotta fel.

A székesővárosi Mayer-fiuarvázban e hó 24-én délután fél 6 órakor volt a karácsonya ünnepély. Hetvenöt árva fiu állta körül a karácsonyát, akikhez Rostaházy Kálmán krisztinavárosi plébános intézett szívhez szóló szép beszédet. A hatóság képviselőiben Horvát János tanácsnok vett részt az ünnepen. A vendégeknak megjelenéséért Somlyay József árvaügyi igazgató mondott az árvak nevében köszönetet. Az árvak karéneke zárta be a szép ünnepet, mely után az ajándékok kiosztása következett.

Az Eötvös jótékony egyesület tegnap este tartotta Küllay Gyula főv. biz. tag elnöksége alatt gyermekfelhívási ünnepét. A nagyszámúban megjelent közönség előtt Sámegi Gyula titkár mondott ünnepi beszédet. Midőn a teától talpig felruházott gyermekek köszönetet mondva eltávoztak, az egyesület választmánya Zilahy Simon másodelnök javaslatára több szegény sorsu tagnak rendkívüli segítyben való részesítését határozta el.

A „budapest-bárpári melegedőszoba-egyesület” ma kezdte meg működését a hajléktalanok külső váci-ut menti helyében, ahol ingyen levest és kenyeret adnak a szegényeknek. A humanus intézményt szívből ajánljuk az emberbarátok figyelmébe. Adományok akár természetben, akár pénzben az egyesület elnökségéhez és pedig Nagy Rezső elnökhöz (V., Báthory-utca 24.) vagy ifj. Leitoldorfer Lipót gondnokhoz (VII., Károly-körút 15.) küldendők, esetleg az utóbbinál telefonon (telefonszám: 18–84) bejelenthetők.

— **Szerencsétlenség a nyugati pályaudvaron.** Nagy szerencsétlenség történt ma este a nyugati pályaudvaron. Két embert halálra gázolt egy mozdony, amelynek vezetője a sötétben nem láthatta, hogy két ember beszélget a sínek között. Háromnegyed kilenc óra tájban történt az eset. A 3909 számú tartalék mozdonyal három személykocsit akartak kihúzatni a kocsiszínből. Bolla Imre vasuti főőr éppen arra járt, hogy megvizsgálja, vajjon *Mogyoróssy* József pályőr a helyén van-e a váltó mellett. Mogyoróssy nem volt ott, mert az V-ik számú raktárhoz ment, amely a Ferdinánd-híd alatt van. Bolla eléje ment Mogyoróssy-nak a mikor megtalálta, a vágányok között beszélgetett vele. Annnyira elmerültek a beszédbe, de meg egy arra haladó személyvonat is úgy lekötötte a figyelmüket, hogy nem vették észre a tartalékmozdonyt. Így történt, hogy a mozdony mindkét embert elütötte. A kerekék Bolla-nak a fejét leszelték, Mogyoróssy-nak pedig a mellkasát zuzátk össze. Mindkét szerencsétlen ember nyomban meghalt. A rendőrség a vizsgálatot megindította, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— **Csizmadia és cipészek.** A magyarországi cipész és csizmadia munkások IV. kongresszusára, melyet karácsony két napján a jóvárobán tartottak, mindössze 20 község küldött képviselőt. Hogy hathatósabb tevékenységet fejtsenek ki, a kilences szervező bizottságot két új taggal tizenegyesre egészítette ki a kongresszus. Azután elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszust 1902. december havában tartják meg és hogy a szervező-bizottság lehetőség szerint a vidéken kerületi gyűléseket is rendezzen. A módosítandó ipar törvénybe új intézkedéseket kér a kongresszus, melyek lehetnének tegyék, hogy a gyárak a munkásoknak a lakásukra is munkát adjanak ki, mert ezzel a kontár-cipészek száma szaporodik ami nagy akadály a szervekedésnek. Végül határozati javaslatot fogadtak el, hogy a kormányt felkérlik a központi szakszervezetnek törvényhozási uton való felállítására.

— **Szociálista kongresszus.** A nemzetközi szocialisták karácsony első napján tartották meg Hódmezővásárhelyen országos kongresszusukat, melyen *Budapestről* Grossmann Miksa volt jelen. Azonkívül Szeged, Cegléd, Szabadka, Makó, Újvidék, Nyiregy-

báza, Orosháza, Moravica stb. városok 34 emberrel voltak képviselve. Elnökük *Urbán Pál* és *Szántó Kovács János*, az ismert szocialista vezér voltak. A program 8 pontból állott, melyhez többen szólottak, végül elfogadták *Csizmadia János* határozati javaslatát, amelylyel a kongresszus kimondja, hogy kívánatosnak tartják a munkás- és cseléd-törvények eltörlését, a munkásvédőtörvény életbe lépését, az önkormányzatot, a községekben lételegélyező pénztárak alakítását, a 14 éven aluli gyermekeknek a munkától való fölmentését, iskola-kényszert, a kubikosok ügyének rendezését, a szakmáynunka eltörlését, a vasárnapi munkaszünetet, a lakásviszonyok rendezését, az egyesülési jogot, az aratási rendszer megszüntetését és az általános választói jogot. A gyűlésen, mely rendben folyt le, bár erős izgató beszédek mondtak, mintegy 300-an vettek részt. A hatóságot a főkapitány képviselte nagyszámú rendőrséggel és esendősséggel.

— **Drága mulatság.** *Glanz Ulrik* újpesti lakostól, aki a Kölesey-utca 3. szám alatt lakik. hétlőn, mulatság közben, egy újpesti vendéglőben elloptak egy csomagot, amelyben több személyi okmányon kívül egy csomó értékpapír is volt. Az okmányok megkerültek. Ezeket egy eddigre ismeretlen nő, mint talált dolgot, átadta egy rendőrnök, az értékek azonban eltűntek. Az eltűnt értékek a következők: 1 darab 1000 forintos C. szelv. 39. sz. 039.611. M. 4%-os m. k. járadékkölcsön-kötvény, 1 darab 1000 forintos 236.230. sz. 4%-os m. k. járadékkölcsön-kötvény, 1 darab 500 frtos B. szelv. 39–39.59. sz. m. kir. járadékkölcsön-kötvény, 7 darab k. k. priv. österr. Bodencredit-Anstalt 100–100 forintra szóló kötvény, 1 darab 1274. sz. 0.20. sz. k. k. priv. österr. Bodencredit-Anstalt 100 forintra szóló kötvény és 1 darab vöröskereszt-sorsjegy.

— **Öngyilkos naptájas.** *Dudácskovics György* bolcsi születésű, 42 éves nőten napidíjas, aki a rendőrség bejelentési osztályában volt alkalmazva, ma délután fél egykor a lakásán forgópisztolyal mellette lőtte magát. A szerencsétlen embert súlyosan sebesülve vitték a Rókus-kórházba, ahol kihallgatásakor azt mondta, hogy életuntagságból akart öngyilkossá lenni.

— **Ékszerlopás.** *Rand József* órák és ékszerész, akinek az Erzsébet-körút 20-ik szám alatt van üzlete, ma délután pár pillanatra kiment az üzletéből s az ajtó el azalt nyitva hagyta. Valami ügyes tolvaj felhasználta ezt a pár pillanatot s a kirohatott két dobozt elemelt. A két dobozban kilencven darab gyűrű volt. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Szerencsétlenség.** *Keszthelyről* lávratózzák: *Bowlz József* káplán karácsonykor a Festetich-kastélyba ment misézni a gróf fogatjára. A lovak a nagy néptömeg láttára megbokrosodtak és a Fő-utcaán vad futásnak eredtek. A káplán látva a veszélyt, kingerült a kocsiból, de arca súlyosan megszebesítette és eszméletlenül maradt a földön. Hordágyra fektették és lakására vitték. A lovak a grófi kastély felé rohantak. A kocsiat az uton összezúzóda találták meg.

— **Rendőri hírek.** Karácsony estején a Ferenc József-laktanya közelében a rendőrorjárat az egyik fán egy fölalkasztott közös hadsergebelt 20–23 évesnek látszó gyalogos katonára akadt. Az illető minden valószínűség szerint öngyilkos lett. Személyazonosságát eddigelő még nem sikerült megállapítani. — *Pápay Pál* szentmiklósi születésű 22 éves vasuti munkás, hétlőn délelőtt a bieskei vasuti állomáson tolatás közben két kocsi ütközője közé jutott. A szerencsétlen ember életveszedelem sebesüléseket szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják.

(x) **Feltűnést keltő újévi ajándék:** hölgyek részére: szeccszűrés selyem harisnyakötő, pária 1 írt. urak részére elegáns selyem nadrágtartó 1 írt 25-től felebb. Kapható *Kertész Pál* divatára-bázában, Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

(x) **Kérjünk mindeadt Emke-gyűjtőt!**

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Operaház.** Tegnap este az *Operaházban Offenbach* fantasztikus dalműve: *Hoffmann meséi* került színpadra és Olympia-Juletta-Antónia hármias szerepében ezuttal először *Kászor Margit* lépett a közönség elé, akinek igen szép sikere volt. Egyébiránt „minden jegy elkel.”

— **Domeyer.** *Domeyer*, a birneves zongoravirtuóz és zeneszerző, aki legutóbb Románia nagyobb városában adott hangversenyeket és a román királyi pár különös elismerésében részesült, Budapestre érkezett hosszabb tartózkodásra. A kitűnő virtuóz egy *Valse brillante* készíltét hozta magával, mely legközelebb jelenik meg a *Rózsavölgyi-cég* kiadásában. A szerző ezt a legújabb opusát *Abrányos-Wein Margit* asszonynak, az Opera művésznőjének dedikálta, aki betétként fogja énekelni az *Erred lenyika* című vig dalműnek valamelyik közlebbi előadásán.

— **Népszínház.** A karácsonyi ünnepek alatt a Népszínháznak mind a négy előadására zsufolóság megtelt a nézőtér. Tegnap délután *Vidor Pál* népszínműve, az *Ingyenlők*, este pedig a *Napfogathozás* került színpadra. Ma délután a már hetek óta nem adott Kis

szőkevényben *Kury Klára* és *Hegyi Aranka* s este az *Ördög mátkájában*, *Gécsy István* felújított népszínművében *Blaha Lujza* asszony, valamint a két előadás több más szereplője arattak tapsokat.

— **Operaházban** holnap csütörtökön, december 27-én *Mignon* kerül előadásra. részben új szereposztással. A címszerepét *Várdi M. Philinét* — *Szilágyiné B. J.* Meister Vilmost — *Brodskit*, Lotharot — *Beck*, Jarnot — *Kornai* Antont — *Ney B.* játszzák. — *Gábor* Fridriket és *Mihályi* Laertest ez alkalommal énekliek először. A dalművel *Márkus Dezső* karmester fogja vezényelni, mint vendég. — *Alberti Werner* szombaton este a *Paraszibesszűletben* Turiddu és ugyanaz este a *Bojazzókban* Canió fogja énekelni.

— **Népszínház hangverseny.** A VII. kerületi népkonyha javára egy lelkes bizottság, amelynek élén dr. *Löv Sámuel* állt, népszínház hangversenyt rendezett *Hilgermann Laura*, *Reichmann Tivadar* és *Bendiner Nándor* közreműködésével. *Hilgermann Laura* asszony az ő ismert egy-egy művészetével *Schubert*, *Mendelssohn* és *Brahms* kiváló dalát és *Figaro* lakodalmából a nagy jelenetet adta elő. *Reichmann Tivadar* régi önértékeléssel — ah! — nem régi organumával lépett a pódiumra. — *Bendiner* Lőr, aki minap önálló hangversenyt rendezett, nem kell külön megemlíkezni.

— **Halton-esték a Népszínházban.** Miss *Mary Halton* holnap, csütörtökön, kezdi meg újabb, három estére tervezett utolsó vendégjátékát a *Népszínházban*, ugyancsak a *San-Toy* címszerepében, amelyben énekelni fogja mindazokat a betéteket, melyeket multheti vendégszereplésekor bemutatott. *Poppy* szerepét *Bojár Teruska* vette át s ő fogja játszani a holnapit, valamint a pénteki és szombati Halton-estéken. Ez utóbbi előadásokra a jegyek a *Népszínház* elővételi pénztáránál és a jegy-irodában a *rendes árakon* válthatók.

— **Z. Bárdi Gabi betegsége.** Z. Bárdi Gabi, a *Népszínház* énekesnője, mint részvétellel értesülünk, komolyabban megbetegedett. Az ifjú művésznő baja oly természetű, hogy legalább két-három hétig lesz kénytelen távol maradni a színpadtól. Ugy értesülünk, hogy e miatt *A modell* című operett, amelynek címszerepére a művésznő éppen most készült, lemaradt a műsorról.

— **Molnár László a kolozsvári színházban.** *Megyeri* Dezső, a kolozsvári Nemzeti Színház új igazgatója, a tragikai szerepkörre *Molnár Lászlót*, a *Magyar Színház* ismert, jeles drámai művészt szerződtette. *Molnár* áprilistól fogva egy évi időre szerződött a kolozsvári színházhoz.

— **A Magyar Színház bemutatója.** A *Magyar Színházban*, mint már megírtuk, szombaton, december 29-ikén tartják *Mader—Pásztor* új operettjének, a *Primalonáknak*, a bemutatóját. Az operett szereposztása ez:

A gróf — *Bothy*; Olívia, színésznő — *Margó* Zelmá; Lopták Elemér, karmester és zeneszerző — *Sziklai*; Clairette, komédiáns, később színésznő — *Szojger* Ilona; Beppo, komédiás, később színész — *Ráthonyi*; Felice, komédiásfőnök — *Füredi*; Rózsika, táncosnő — *Gombaszögi* Margit.

Az operett nyilvános főpróbája, melyet péntek délelőtre tűztek ki, elmarad, mert a darab díszleteit és jelmezeit a közbejött ünnepek miatt nem lehetett idejére elkészíteni.

— **Sorma asszony és társulata.** *Sorma* Ágnes asszonyról röviden már említettük, hogy ismeretes bécsi esete után félbeszakította vendégjátékait és feloszlata társulatát. A művésznő, mint bécsi újságok írják, társulata minden egyes tagjának két havi juttatást kifizette, ami közel huszezer márkájába került. A művésznőt ezenkívül még pár is fenyegeti. *Schürmann* impresszárió ugyanis 80.000 márká erejéig kárterítési pórt indít a művésznő ellen, amért vendégkörnyát félbe szakította. Egy bécsi újság arról is értesül, hogy *Sorma* Ágnes asszony társulatának előrendű tagjait arra szólította fel, hogy január közepéig lehetőleg ne szerződjenek sehová, mert ha addig az ideig egészségi állapota javulna, újra folytatná vendégjátékát és pedig Hollandiában. Ugyanez az újság arról is értesül, hogy *Sorma* asszony a *Vigszínház* igazgatóságához, orvosi bizonyítványának a melléklésével, azt a kérést intézte, hogy oldja fel hat vendégjátékának a kötelezettsége alól, amit a *Vigszínház* igazgatósága készségeesen meg is tett.

— **Eulenburg herceg legújabb szindarabja.** *Eulenburg* Fülöp herceg, a bécsi német nagykövét, akinek egy háromfelvonásos színműve, a *Seestern*, csak nemrég nagy sikert aratott, s aki nevét több bájos dallal beirta a zeneirodalom történetébe, megint szindarabot írt, amely a hamburgi *Deutsches Schauspielhaus* ban került bemutatásra. *Karácsonyi tündérvjáték* a címe a herceg darabjának, amelyhez *Eulenburg* Sigwart komponálta a zenét. A bécsi német nagykövét most is *Halsen* Frigyes álnév mögé rejtőzött, amely jó hangzású már a német irodalomban. Az előadás pompás sikerült; a hercegi szerzőt az egyes felvonások után temérdek sokszor hívták, de helyette báró *Berger*, a hamburgi *Deutsches Schauspielhaus* igazgatója jelent meg a lámpás előtt és köszönetet mondott a közönségnek a zajos óvációkról. A darab kiállítása — mint hamburgi tudósítónk jelenti — ragyogó, a szereposztás pompás volt. Érdekes, hogy a *Karácsonyi tündérvjáték* hercegi szerzője szembeállítja darabjában a két

legnagyobb hatalmat: a szerelmet és a felebaráti szeretetet a fegyveres hatalommal, a militarizmussal és élesen kikel az új század hajnalhasadásának emblematikussága és a korszellem ellen. Eulenburg Sigwart herceg, aki a tündérvjáték zenéjét komponálta, fia a bécsi német nagykövetségnek.

**** Japán darab a Vigszínházban.** A Vigszínház megszerezte *A gésa és a lovag* című japán darabot, amelyet *Sada Yacco*, a nagy japán tragika játszott Párisban a kiállítás alatt. Az exotikus levegőű darab, amely különös összetétele a vidám és tragikus jeleneteknek, az eredeti japáni rendezés szerint fog színpadra kerülni a Vigszínházban.

**** Brigitta dala.** *Csillag Teréz* a *Kis mamában*, a Vigszínház repertoár darabjában, mely estéről-estére nagy közönséget vonz, egyéniségének egész bájával és zajos sikerrel ad elő egy rendkívül kedves, hangulatos sanszont, a *Brigitta-dalát*. Ezt a gyönyörű kis dalt *Kun László*, a Vigszínház nagybetegetű karmestere komponálta, aki most nyomatásban is kiadta dallamos, finom szépségekben bőveikéző szerzeményét. A címlapot *Csillag Teréz* arcképe díszíti a *Kis mama* falusias kosztümjében. A dedikáció is neki szól, aki ezt a dalocskát szebben énekel sok tanult primadonnánál. A díszes kiállított zenemű ára 1 korona és 60 fillér.

**** Újvívi gyermekhangverseny a Telefon Hírműködésben.** Ma délután 5 órakor újvívi gyermekhangversenyt rendez a kis előzőelőző a Telefon Hírműködés. Közreműködésüket megígérték: *Keceri Irén*, a Nemzeti Színház tagja, és *Ladányi Mária* koncertelőadó, *Gyöngyi Izabella* a Vigszínház, *Ódry Zsuzsanna* a Magyar Színház, *Sztrócsy Árpád* a magyar királyi Operaház tagja, *Méry Pista* és *Oláh Lajos* lárogató művész. — Este a Telefon Hírműködés a magyar királyi Operaházban színrekerülő *Mignon* operát fogja közléteni. Az opera-előadás után a rendezés első felolvasás következik, majd még 11 óráig *Zöldy Marci* cigánybandájának a muzsikája lesz hallható az Emke kávéházban.

Mlle George.

— Egy nagy tragika regénye. —

Páris, december 26.

A „Théâtre des Variétés”-be mostanában csak egy özölök a közönség, mert *Louis Varney* legújabb operetteje, a *Mlle George*, óriási sikert aratott. A szerencsés szerzőt, akit ez a darabja a becsületrend tagjainak sorába emelt, ebben az operetében ennek az évszázadnak legnagyobb francia tragikáját, *Mlle George*-ot vitte színpadra. Ez volt a művészi neve ennek a fenomenális tehetségnek, aki egykoron két uralkodó udvarában mindenható volt, akinek szalonjában fejedelmek és hercegek mindennapos vendégek voltak s aki később annyira elszegényedett, hogy III. Napoleon kegydíjából élt szűken, nyomoruságosan. *Mlle George* életéretelme valóságos regény.

Marguerite Wemmer volt a családi neve. Szegény szüléktől származott Amiensben. Atyja zenekarvezető, anyja színésznő volt. A kis *Marguerite* tizenkét éves korában lépett a világot jelentő deszkákra szülővárosában. Ugyanazon az előadáson közreműködött *Rancourt* asszony is, aki ebben az időben ünnepezt művésznője volt Franciaországnak és sikereivel, amelyekkel nemcsak a színpadon, hanem az udvar körében is aratott, magára haragította *Dubarryt*. *Rancourt* asszonyt veszedelmes versenytársnak tartotta *Dubarry* s egyszer nyilvánosan, fejedelmi társaságban megszólta a színésznőt — *Dubarry*:

— Ha legalább úgy viselkednék, mintha tisztességes volna, de *Rancourt*-tal nem lehet közlekedni!

Rancourt-nak megtetszett a kis *Marguerite* s ez eldöntötte jövőendő sorsát. A tizenkét éves leányt Párisba vitte a híres színésznő, hercegi barátainak protekciójával bejuttatta a Conservatoireba s négy év múlva kieszközölte, hogy a Comédieben is felléphetett. *Klyssmestran*ban játszotta az — *anyakirálynőt* a gyermekeivel, akinek hatalmas hangja, szokatlanul magas névénye és első pillanatra is feltűnő nagy tehetősége egy csapásra meghódította egész Páris. Ezért aztán elkeseredett ellensége lett *Duchenois* kisasszonynak, a Comédie egyik művésznője, akitől legpompásabb szerepeit elhódította *Marguerite*. A közönség két táborra oszlott. *Georgiens* és *Carcassiens* a nézőtérben, utóán, vivőterekben küzdöttek kegyencükért: *Mlle George*-ért és *Duchenois* kisasszonyért, akit *Carcass*-nak neveztek el tisztelői.

Hat évig játszott *George* a Comédiénél; lábai előtt hevert az arany ifjúság, az arisztokrácia és a fáma szerint *Napoleon* császár is. Egy napon aztán — éppen az *Artaxerxes* női főszerepét kellett volna krealnia, — eltűnt Párisból a csodaszép *George*. Még legmeghittebb barátai se tudták, merre ment. Rebesgették, hogy a császár vitette tul a határon, mert beszantotta a kegyenönő indiskréciója, mások azt híresztelték, hogy *George* egy táncossal szökött meg. *Pétervárot*t tűnt fel nemsokára s a színpadon nagy diadala volt. Szalonjában megfordult az orosz főváros legelőkelőbb népe, *Konstantin* nagyherceg, *Benkendorff* és *Puskin* grótok, a tábornokok egytől-egyig. *George*-nál lottót játszottak — vagyonba. Egy pompás komikus rázta a zacsokot a számokkal s olyan derűs jó

kedvben tartotta a társaságot, hogy a nagyherceg majd le'ordult nevéteben a székéről, miatt százezreket vesztett. *George* pedig aranyos hintókon járt; négyes fogatát minden utcagyerek ismerte *Pétervárot*l.

Az erfurti kongresszus időjére. *Napoleon* színházat építtetett s elhozatta a Comédie legkiválóbb művészeit, *Pétervárról* pedig *George*-ot, hogy mulattassa a cárt és a többi fejedelmet és hercegeket. Az első előadás tizenkét koronázott uralkodó és hatvannál több fejedelemsasszony, herceg, őrgróf tapsolt *Georgenak*. Ő tőle való az a híres mondas: Olyan parterrenek még senki sem játszott, mint én: a parterren is csak királyok és hercegek ültek. Maga a császár állította össze a repertoárt, amelyben mindig *George* játszott a címszerepét. A szép művésznő megrint teljesen hatalmában tartotta *Napoleon*ot.

Az erfurti vendégszerelés alatt történt. *George* tíz fellépésért 25.000 frank tiszteletdíjat kapott a császár magánpénztárából, ami akkor halhatatlanul nagy honorárium volt, de *George*, aki *Pétervárot*l aranyban gázolt keveselte s azt hitte, hogy az csak a fele a járandóságának. *Pályatársnői* előtt el is dicsőkedett vele, hogy a császártól honoráriumának másik fele fejében egy arany dobozt fog kapni, amelynek fedelén lesz a császár email arcképe nagy gyémánt keretben. De az ajándék csak késett. *Napoleon* ugyanis meg sem ígérte. *George* tehát egyszer merészet gondolt. Ki akarta erőszakolni az arcképet gyémánt keretben.

— Sire — szólította meg a császárt, — boldog volnék, ha felséged kitüntetne az arcképével!

Napoleon megharagudott ezért, különben is rossz hangulatban volt. Zsebébe nyult, kivett egy új veretű öt frankost s odaadta *Georgenak*:

— Ezen vagyok a legjobban eltalálva, ma chère!

Később *George* visszatért a Comédiehez, ahol 1816-ig maradt, de csakhamar érezte, hogy letűnt szerencse csillaga. Mikor szerződése lejárt, elbocsátották s kénytelen volt a vidékre menni. Ott ismerkedett meg *Harel*-lel, aki őt visszavitte Párisba és nagy sikereket ért el vele az *Odéon*ban, majd később a *Porte-Saint-Martin*-színházban. De ezek a diadalok hamarosan bevésződtek. A vállalkozószellemű *Harel* belebukott színházába és megőrült. *George* szerződése nélkül maradt s azonnal sehoh sem alkalmazták. Majd, hogy éhen nem halt a császár kegyence, akiért *Pétervárot*l hercegek versenyeztek. Mindenki elfeledte, csak III. *Napoleon* volt irányában kegyes: évdíjat adott neki, amiből csakhogy éppen megélt nagyon szűken. 1867-ben halt meg egy sikátorban, ahol meghuzta magát. Nyó'evan éves korában váltotta meg a halál a nyomortól. Teljes negyedszázaddal túlélte önmagát. Az inségek halottas kocsiján vitték ki a temetőbe.

George regényes életéreteléből vette *Louis Varney* operettejének mesejét s minden este szufolt nézőtér van a *Théâtre des Variétés*ben.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Irodalmi pályázat.** A nagykarolyi *Kölcséy-egyesület* pályadíjat tűz ki a következő irodalmi munkákra:

1. *Kölcséy* működésének hatása Szatmár vármegyére. A legjobb mű jutalma 20 darab 10 koronás arany.
2. *Révay Miklós* — a nagy nyelvtudós piarista — emlékére, a nagykarolyi kegyesrendi tereházon elhelyezendő emléktáblának 1901. év tavaszán történő leleplezése alkalmára irandó alkalmi óda. A legjobb mű jutalma 5 darab 10 koronás arany. Mindkét jutalomra pályázhatnak az egyesületen kívül állók is: azonban a jutalom csak irodalmi színvonalon álló mű írójának adható ki. A jelölés levéllel ellátott pályamunka 1901. március 15-ig küldendő el a nagykarolyi *Kölcséy-egyesület* irodalmi szakosztálya elnökének Nagykarolyba.

SPORT.

*, **Football.** Bécsben a karácsonyi ünnepek első napján nagy verseny volt a Budapesti Műgyetemi Football Klub és a Vienna Cricket and Football Club közt. A match 2:1 aránnyal a magyar csapat győzelmevel végződött. A játék mindvégig rendkívül érdekese és izgalmas volt. A crickettek kihasználva azt, hogy a műgyetemek nem ismerik a pálya minőségét, erősen támadtak s a nyolcadik percben goált lőttek. Innen kezdve azonban teljesen megváltozott a helyzet képe. A műgyetemek támadást támadás után intéztek a bécsi kapura, melyek azonban Leuthe és Sims remek játékán magtörtek. Utóbb a magyar klub szép győzelmet aratott. Megjegyzendő, hogy ez a siker már második győzelem a magyar labdarúgóknak; tavaly a Budapesti Torna Klub verte le a cricketteket, a bécsieknek ezt a legrygeőbb csapatát.

Nyitlér.

Rendeleti Közlöny, mely a tartalékos tisztok és hadapródok kinevezését tartalmazza, Tiller Mór és Tsa. cs. és kir. egyenruha szállítóknál Budapesten, Károlylaktanya és főüzlet Váci-utca 30. szám betekinthető. Vidékről érkező levelekre azonnal válaszolunk. Árjegyzék kívánatra küldetük.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, december 26. *Hoffinger* lovag altábornagy karácsony estéjén Grácban meghalt.

Berlin, december 26. A Wolff-ügynökség jelemti Tokióból: Hosi közlekedésügyi miniszter helyébe Hara, volt kórei követet nevezték ki.

London, december 26. A Reuter-ügynökség jelemti Jokohamából tegnap kelettel: Kodama főbörnököt, Formosa kormányzóját, hadügyminiszterre nevezték ki *Kacura* helyébe, aki már régóta óhajtott visszalépni. Kodama megtartja a formosai kormányzóságot is.

Róma, december 26. Egy pápai bulla az egész világ katolikusainak jubileumát, Róma kivételével, 6 hónappal meghosszabbította.

A népszerűség útján.

Hága, december 26. *Henrik* mecklenburgi herceg, a királynő vőlegénye, ma délben meglátogatta *Krüger* elnököt, aki délután viszonzotta a látogatást.

Közzgazdasági táviratok.

Szofia, december 26. A bolgár távirati ügynökség egészen helytelennek mondja a bolgár mezőgazdasági pénztárak kezelésében állítólag előfordult visszaélésekről szóló híresztelést. Azok a visszaélések, amelyekről egy újság hírt adott, néhány pénztárnoknak a pénztárak 1894-ben történt újjászervezése előtt történt manipulációira vonatkoznak. Az újjászervezés óta azonban az igazgatóság véget vetett minden visszaelésnek és ez évenként közzétett számadások azt bizonyítják, hogy az összes mezőgazdasági pénztárak nagyot haladtak. Az az állítás tehát, hogy a visszaélések még most is ismétlődnek, teljesen légből kapott kohlólmány.

Bukarest, december 26. A kamara osztályai tegnap elfogadják egy törvényjavaslatot, amelyet *Carp* miniszterelnök sürgős tárgyalás végett benyújtott, és amely bizonyos cikkek, köztük friss és szárított gyümölcs, rizs, kávé, tea, gyapju, gyapoteérna, tiszta selyemszövetek és árak, közzén üvegárak és konzervek vámtételeit emeli. A törvény január 1-én lép életbe. Ecte a királyi palotában parlamenten ebéd volt, amelyre hivatalosok voltak a miniszterek és a kamara elnökségének és bizottságainak tagjai. Az utóbbiak feliratot adtak át a királynak.

New York, december 26. *(Terményáradás.)* (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10 1/2 (10 1/2). Jan-26 9.53 (9.64). Márciusra 9.33 (9.44). New-Orleansban helyben 9 1/2 (9 1/2). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphában 7.20 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). Credit Balances at Oil City 1.07 (1.07). — *Zsír:* Western steam 7.30 (7.35). Robe és Brothers 7.45 (7.45). — *Tengeri irányzata* gyenge. — Dec-re 45 1/2 (46 1/2). Januárra 43.— (43 1/2). Májusra 41 1/2 (41 1/2). — *Buza* irányzata tartott. Piros ószi helyben 78.— (78 1/2). Decembe 77 1/2 (77.—). Januárra (—.—). —. —. Márc-ra 79 1/2 (79 1/2). Májusra 78 1/2 (79.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2 1/2 (2 1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6 1/2 (6 1/2). Dec-re 5.40 (5.60). Márcusra 5.65 (5.80). — *Liszt:* Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *On:* 27.50 (26.50). — *Rés:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, december 26. *(Terményáradás.)* (Zárlat.) *Buza* irányzata tartott. Dec-re (—.—) (70 1/2) Jan-26 69 1/2 (70 1/2). *Tengeri irányzata* tartott. — Decembe 37 1/2 (37 1/2). — *Zsír:* Decembe 6.87 (7.20). Januárra 6.77 (6.80). — *Szalonna* short clear 6.70 (6.70). — *Sertésbuza:* Decembe 11.15 (11.15). Januárra (—.—) (—.—) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

KÖZZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank állása, mint Bécsből táviratozzák, 1900 december 26-án a következő volt: Bankjegyforgalom: 1.406.058.000 korona (+10.417.000 korona). Értékeslet: 1.217.490.000 korona (+1.295.000

korona). Váltótárs 401,067.000 korona (+ 12,619.000 korona). Lombard-üzlet: 60,812.000 kor. (- 1,064.000 korona). Adományos bankjegytartalék: 143,142.000 korona (+ 8,277.000) korona.

Kötelező kereskedői testületek. A kaszai kereskedelmi és iparkamara-törvénytervezet tét közzé, amelyben a kereskedői testületeknek az ipartestületek módjára, törvényen alapuló önkormányzati szervezetekként leendő létesítését kontemplálja.

A tervezet szerint minden oly törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsos városban, nemkülönben minden oly nagyközségben, hol a kereskedők és kereskedelmi ügyekkel iparszerűen foglalkozók száma legalább ötvenre megy, kereskedői testület alakítandó.

Budapest főváros területén a kereskedői testületek kereskedelmi ágak vagy kereskedelmi főosztályok szerint alakíthatók. Öt városokban vagy nagyközségekben, melyekben ötvennél kevesebb kereskedő van, ezek többségének kívánataira megengedheti a kereskedelemügyi miniszter a megyei törvényhatóság és az illetékes kereskedelmi- és iparkamara egyező véleményei alapján, hogy öt kereskedői testület alakuljon. A tervezet megokolása elmondja, hogy az ipartörvény letette a hazai ipari önkormányzati szervezetének alapjait, ellenben elmulasztotta a hazai kereskedelemről hasonló irányban gondoskodni. Elérkezett a hazai kereskedelem országos szervezésének ideje.

A programszerű iparfejlesztés elengedhetetlen kelléke, alapfeltétele a kereskedelem szervezése és pedig nemcsak a székvárosban, de egész vonalon országsszerte. A hazai kereskedelem felvirágzása, önállósítása és magyarosítása érdekében tehát kívánunk kell, — ugymond az indoklás —

a) hogy a kereskedői testületek intézménye országsszerte, mindenütt kötelezően szerveztessék, hol sikeres működésének szellemi és anyagi alapfeltételei megvannak, tehát a megfelelő számú kereskedővel bíró kisebb és nagyobb kereskedelmi gócpontokban, városokban és nagyközségekben és

b) hogy ezen testületek oly hatáskörrel ruháztassanak fel, melynek a bennök képviselt szellemi erővel és a rendelkezésükre álló anyagi eszközökkel megfelelni képesek; vagyis ne akarjunk a testületekből kis kereskedelmi kamarákat csinálni, de viszont ne tartsuk, hogy azok csak reformált kereskedői ipartársulatok legyenek.

A törvénytervezet nem kíván a kereskedői testületekből póthatóságokat csinálni, mert a kereskedőknek csekélyebb létszáma mellett ki van zárva a legelőbb esetben annak lehetősége, hogy a kereskedői testületek, az ipartestületek mintájára, az elsőfokú iparhatóságokkal szoros területi nexusban szerveztessenek.

Az ipartestületek hatásköréből csakis azt és annyit reklám a tervezet a kereskedői testületek számára, amit és amennyit, tekintettel tagjaiknak aránylag csekély számára, elvégezni képesek; ezenül pedig oly teendőket vettől hatáskörükbe, melyeket ellátva, egyrészt a kötelezőkbe tartozó kereskedők érdekeit nagyban előmozdíthatják, másrészt a nevelésükre gondozásukra bizott fiatal nemzedék értelmi és erkölcsi színvonalának emelése körül fontos szolgálókat tehetnek.

A dohánykiserületi állomás. Miskolcra írják: A Borsodalmegyei Gazdasági Egyesületnek dohánytermelésével foglalkozó több tagja Szathmáry Király Pál alelnök vezetésével a napokban meglátogatta a debreceni m. kir. gazdasági tanintézettel kapcsolatban fennálló dohánykiserületi állomást. A társasághoz a debreceni gazdasági egyesület tagjai közül is többen csatlakoztak, élükön Váczy Jánossal. Kerpely Kálmán igazgató, a dohánykiserületi állomás vezetője, kalauzolta a vendégeket, akik megtekintették a hét különböző rendszer szerint épített dohányszárító pajtákat, a simító házat s a dohányraktárt. Azután megnézték az intézet mintagazdaságát, ahol különösen a juh- és sertésenyésztés nyerte meg tetszésüket. A kiránduló társaság dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez távirati üdvözlőküldőt küldött, amelyben köszönetet mondtak a miniszternek a magyar mezőgazdaság érdekében kifejtett működéséért.

A Belsővárosi Takarékpénztár Részvénytársaság üzlete a lejólyt üzletében is a normális mederben folyt le. Az intézet 1900-ban kereszám 36 millió korona váltót számított le és a rossz viszonyok dacára, a visszavásárlások levonása után, mintegy két millió korona záloglevelet helyezett el. Betétüzlete is kedvezően alakult, amennyiben összes betétei 6 millió koronáról hét millió koronára emelkedtek. A takarékpénztár nyereménye előreláthatólag egyenlő lesz a tavalyival és így az osztalék is, úgy mint az előző évben, bőséges leírások és tartaléka helyezésük után 5%-ra tehető.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Vörös löhere. A valamivel nyugodtabb hangulat az ünnepek közeledtében leli magyarazatát, a midőn t. i. úgy a fővárosi, mint a spekulációs is tartózkodóan viselkedik; a nyugalmi idősáka ez, hogy utána újul tevékenység induljon meg. Ha áttekintjük az eddigi forgalmat, mindenek előtt azon körülménnyel kell számolnunk, hogy a kivitel eddig alig vett részt, dacára, hogy a vásárláson való részvételre számítottak. Annál is inkább, mert Amerikából nem jött be áru, Franciaország nem jut szerephez a löhere piacán és az orosz löhere nagy tömegei, többnyire szintén csak a papíron, t. i. a tudósításokban merülnek fel. Az amerikai jegyzések oly magasak voltak, hogy elejétől fogva kizárták az Európába való sikeres versenyzést. Azután még nemcsak a külföld, ha-

nem még a belföldi kereskedelem sem fedezte teljesen szükségletét és így önkéntelenül arra a véleményre kell a semleges szemlézőnek jönnie, hogy az ünnepi nyugalom napjainak letorgása után nemcsak az üzlet log megelégnél, hanem az árak is emelkedni fognak. Lucerna. Belföldi magot keveset ajánlottak a lejólyt héten, irancra mag ellenben ismét volt kétések tárgya, amihez lényegesen hozzájárultak a francia kivitelező kereskedők leszállított követelése. Olaszország ragaszkodik a multheti árakhoz, de nem ért velök oelt. Bükkönyből néhány nagyobb tétel került forgalomba. Árjegyzések meglehetősen magas színvonalon mozogtak. Balticum iránt is megmaradt a vevők édeklődése, de csak kevés került belőle piaora.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten érte; Vörös löhere elsőrendű öregszerű 68—70 korona. Vörös löhere közepminőségű 64—66 korona. Vörös löhere gyöngébb minőségű 68—62 korona. Lucerna magyar elsőrendű 42—44 korona. Lucerna magyar közepminőségű 40—42 korona. Muhar 8—8½ korona. Balticum 12½—14 korona. Bükköny 7¼—7½ korona.

A Mauthner Ödön-cég e lap előfőtétét kívánatra akár levélben, akár sürgönyileg teljesen költségmentesen értesíti az összes magfélének napi áráiról.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

G. H. 1. A Törvényjavaslat még nem nyert királyi szentesítést. Mihelyt megnyeri, azonnal életbe lép. 2. A föltett kérdésre válsunk, hogy nem szabad. 3. A törvényjavaslatot megszerezheti a képviselőház elnöki irodájában, Regele János kir. tanácsos, főigazgatónál, ha a válaszlóra és a csomagküldésre szükséges portót egyidejűleg beküldi.

W. Mihály. 1. Belépési, születési, érettségi és szegénységi bizonyítványok csatolandók. 2. A folyamodvány, a kerülleti hadkiegészítő parancsnoksághoz omezye, az illetékes közigazgatási hatóságnál nyújtandó be. 3. Lehet.

R. F. Budapest. Méltóztassék a megrendelést a szerkesztő-tulajdonos nevére, Guthi Soma ügyvéd címmel VII. Dobány-utca 76. sz. a küldeni.

Kivánosi. 1. Általános szokás manapság, tehát illik. 2. Csak felnőttek tarthatnak rá igényt. 3. Annak szokás nevezni az egyszerű társalagást is. 4. Az Ugron-párthoz tartozik; zsidó vallás.

Ifjúsági Olvasókör. Ha valamelyes szerződéses kötelezettsége más irányban nimes, joga van üzletet beszüntetni.

F. E. Azt a lapot nem ismerjük. Mi soha se látjuk, pedig minden valámire való lap megfordul a kezünkön. E szerint nem lehet valami nagy veszedelmes újság.

G. L. Apo-Szántó. Méltóztassék Fónagy József gyógyszerészhez fordulni (Budapest, VII. Károly-körút 8 Duna-gyógyszerár), annak nagy és elismert tekintélyű kutyatenyésztése van.

R. J. Stettin. Szomaházy Istvánál méltóztassék a könyvet megreklamálni. Címe: VI. Teréz-körút 22. szám.

L. J. 1. Alig hisszük. 2. Mert az ajánlota a legelfogadhatóbb föltételeket. 3. Mert a másik aznap másfél volt elfoglalta.

B. L. Úgyes dolog, de a hangja nem elég naiv, ami a mesélés szintén fontos. Próbálkozzék egyébbel, alkothat olyan munkát, amely megüti a mértéket.

H. I. Didsőry. Mindenestre hivatali előjáróságának mutassa be legelőbbben.

D. B. G. Magánuton nem szerzhet gazdasági tanintézeti képesítést, mert ott a gyakorlati oktatás a fődolog.

F. I. Budapest. Ugy kell kimondani, amint írva van és nem cs-evel.

Ednár. Uri ember, mihelyt meggyőződött róla, hogy a fogadást elvesztette, huszonnégy óra alatt rendezte a dolgot. Mert a fogadás is becsületbeli ügy.

Kolossvári. Nem tudunk róla, hogy már megjelent volna.

R. A. Állami alkalmaztatásra a megirt előképzettséggel nem pályázhatik.

W. G. Zolyom. Irjon a Névmagyarosított Társaságnak, ott elvégezzék a dolgot ingyen. Címe: II. Attila-utca 137. Igazgatója: Telkes Simon.

G. M. Vág-Sellye. A képesítési bizonyítvány még nem elegendő a póttartalékos szolgálattal igénylésére; alkalmaztatási bizonyítvány is kell bemutatni, melyet a hitközség állít ki s az illetékes közigazgatási hatóság aláírásával megerősít.

S. M. O-Besse. New-Yorkban lakik, de közelebbi címét nem tudjuk.

Sz. P. F. 1. Sötét kabát, világos nadrág, cilind, vagy sötét, puha kalap, világos keztü. 2. Estély-dílt-zet: szalon-ruba vagy frakk-dílt-zet, a szerint, hogy a táncban résztvesz-e vagy sem.

S. H. né sa. Losonc. Küldje be a rajzokat az Országos M. Kir. Mintarajztanoda igazgatóságához elbírálásra s ha onnan biztatást kap, iratkozzék be a tanfolyamra.

Barostelepi polgári olvasókör. Magyar ember volt, de ősei horvátok voltak.

W. J. Fejnyit meg személyesen, vagy pedig példjelle becsületsértésért, amint az illető azt inkább megérdemli. A levelet és nyomtatványokat visszaküldöttük.

Egy előzető. Igen, például a jodintúra, a borsav, karbolsav stb.

Dáka. Igen van, nézelni mi is osztjuk.

M. O. Igen, köteles szautálni, még pedig megállva és ironot csinálva. 15 lépésről előtte és utána.

Margitka. Szokás ugyan mondani, magtarosan is volna, de még sem jó kifejezés. Sokkal jobb ez a szó: megakad.

Tardoskred. Olyan közvetítő-intézet van több is a fővárosban, de intencióját annyira erköltolestenek tartjuk, hogy jó szívvel egyiket sem ajánlhatjuk előfizetőinknek.

Hu előzető. Használhatja, de nem helyesen. **A. B. Vásárhely.** Selmeibányán egy államilag segélyezett gyár, amely cipőalkatrészeket készít. Ausztriai gyárakat már elvből sem ajánlunk. Az állami segítség iránt a kereskedelmi miniszterhez kell folyamodni.

R. J. Szolnok. 1. Ha annak idején nem kapott választ a levélre, annak a jele, hogy a levelet nem kaptuk meg. 2. Még nem nyerte el a királyi szentesítést. 3. Miheiyt életbe lép, azonnal tilalmas a magánfogyasztókat megrendelés céljából fölkeresni. 4. Sorsjegyeket utána nézetünk s néhány nap mulva ugyan ezen a helyen tudatjuk az eredményt.

L. A. Az Ország Tültre közönséges revolverlap, amelynek ajtót kell mutatni. ha előfizetésekért házal. A beküldött levelet illetékes helyére, a Lapkiadókö Szövetkezetéhez tettük át.

151.823. számú előzető. Verpelt. A pólat tengerészeti parancsnokságnál személyesen kell jelentkeznie. Főltvételi föltételek: Betöltött 16 év, egészséges testalkat, különösen erős látóképesség és szülői beleegyezés. Sorsjegyről a napokban kap üzenetet.

H. J. M.-Sályi. Addig, mig törvényes nagykorságát el nem éri, vagy az árvaszék nagykorsújtja, nem nősiülhet meg szülői engedély nélkül. Ha csak néhány hónapja van még a törvényes nagykorsújtig, akkor lehelyesebb, ha türelmesen bevárja ezt az időt.

F. S. Sp. Bukovica. Somogy megyében a korecmai hitel csak 4 koronáig pörölhető, azonfeült nem. Nem pörölhető akkor sem, ha az adós nem a korecsmában fogyasztotta el a hitelt, hanem haza vitte, ahogy vitte.

T. J. Csákova. 1. A méhészeti kurzust kell végeznie. 2. A bécsi diploma csak akkor érvényes, ha ezt a földmívelési miniszter az eltagadást záradékkal ellátja. 3. Mindenesetre jobb, ha a kurzust Magyarországon végzi.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, december 27. — Római kath.: János ap. — Protestáns: János. — Görög-orosz: (december 14.) Tirzuv — Zsidó: Tebeth 5. — Nap két 7 óra 33 percor. — Nyuszik 3 óra 58 percor. — A hold két: reggel 10 óra 25 percor. — Nyuszik este 10 óra 38 percor.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor.

Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár. — Nyitva d. e. 9 óráól 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépdíjjal tekinthetők meg.

Téli kiállítás a Múcosarnokban délelött 9 óráól délután 4-ig és este 6 óráól 11-ig zenével 1 korona belépdíj mellett. **A Nemzeti Szalon kiállitása** délelött 9 óráól este 8-ig. Belépdíj 40 fillér.

A Visszatartottak Szalonja a Klottid-palotában. Nyitva délelött 9 óráól este 9-ig. Belépdíj 50 fillér.

A Képművészet Társulat karácsonyi kiállitása délelött 9 óráól 1-ig és este 5 óráól 8-ig.

Országos képtár az Akadémiában zárva.

Országos magyar iparművészeti múzeum nyitva délelött 9 óráól déli 1 óráig.

Teknőlovas iparmúzeum nyitva d. e. 9 óráól 12-ig és délután 2 óráól 5-ig.

Mezőgazdasági múzeum zárva.

Közelekedési múzeum zárva.

Magyar kereskedelmi múzeum az iparsarokban d. e. 9-től délután 2-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelött 9—1 óráig.

Földtani múzeum a Stefánia uton, nyitva délelött 10 óráól 1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelött 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelött 10—12 óráig és este fél 7-től fél 9-ig.

Statistikai hivatali könyvtár délelött 10 óráól 1-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudaköz osztálya délelött 9 óráól 12-ig és délután 3-tól 6-ig.

Mentőgyepest helyiségek reggel 8 óráól délután 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépdíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9-től délután 2 óráig. Tudaköz osztály és kereskedelmi szaknyitvár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák: délelött 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Kelti mintáir és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás, melyben az üzletvezetés áruhasznát is eszközöl) a városigei iparsarokban nyitva: délelött 9 óráól 12 óráig és délután 2 óráól 4 óráig. A külföldi kiendeltségek központ üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvenytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este hangverseny a honvédzenekar által, felváltva Radics és Balogh zenekarral.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esteként a nagy kir. honvédzenekar hangversenye.

Ferenzi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tátra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarának hangversenye.

Hazám kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körút 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folias Caprice kiváló új műsor.

Somosy Orsám világotott műsor.

Union szálloda, diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerkpár-terem.

Putzer György ettermelben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
Mignon.

Regényes opera 3 fely. Zenéjét szerzette Thomas A. Szévegő Goethe „Meister Vilmos tanuló évei” című regénye után írták Carré és Barbier. Ford. Ormay F.
Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
A bűlcse.

Színmű 3 felvonásban. Írta Brieux. Fordította: Gábor Ignác.
Személyek:
Marsanne Bercsényi Chantrel Mihály
Marsanne-né Rákosi Az orvos Iványi
Girieu Császár Apáca Dömjén
Laurence Márkus Louise Boros
Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.
Személyek:
Monáh Mátrai Szulamit Sötér
Aron Erdős Abigail Ledofsky
Absolon Beöthy Cingitang Kardos
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
Coralie és Tsa.

Bohózát 3 felyon. Írták Valabrégué és Hennequin. Fordította Heltai Jenő.
Személyek:
Dufauret Jules Góth Thommerel Bihari
Lucienne Kalmár Coralie Hunyady
Lauro Nikó L. Etienne Hegedűs
Glapiard Vendrei Liane Berzétei
Clomence Harasrthy Hóféherke Varsányi
Versaquette Fenyvesi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
Miss Mary Halton mint vendég.

San-Toy.

Khinai daljáték 3 felvonásban. Írták Edward Morton, Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.
Személyek:
George Preston Tollagi Jung-Si Róza G.
Poppy, leánya Bogár Mi-kui Tallian
Bobbie, fia Raskó Szin Nyiri C.
Dudley Pedák Pin-Szing Vasvári
Yen-Ho Németh Szi-Kiang Szécsi
San-Toy Halton Hu-Ju Kaposi
Csu-Li Kovács Khinai császár Ujvári
Benson Szirmai Szing-Hi Szerdahelyi
Kezdeté 7 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
A seccsli.

Írta: Lyka Károly.
Kezdeté 1/2 8 órákor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 27-én.
A fősvény.

Vigjáték 5 felvonásban. Írta Molière. Fordította Kazinczy Gábor.
Személyek:
Harpagon Gabányi Fruzina Györgyné
Kleant Dezső Simon Kőrösmezeli
Elise Nagy I. Jakab Zilahy
Valér Horváth La Flèche Latabár
Marianna Alszeji Klaudia Demjén M.
Anselm Egressy
Kezdeté 7 órákor.

FOLIES CAPRICE.

Ma:
„Erblich belastet.”
Előzőleg:
Üsd vissza!
és
10.000 Gulden Mitgift.
Cigányzene a pompás berendezett színházban.

ELŐLEGEK

mindennemű értékpapírokra (vanzalított feladás szorított részletekbe) a legkedvezőbb feltételek mellett kapható

LUKÁCS VILMOS
bank- és váltóüzletében, osztályosorjával közléseivel
Budapest, V. Fűrőd-utca 10.
Videki megkeresések a leggyorsabbban és legjobban elintéztetnek.

Zongora
hangolását kiváló szakmunkások által végezteti
2 frtért

Sternberg Armin
... és Testvére
cs. és kir. udv. hangszer-gyár

Zongora-osztálya
Kossuth Lajos-utca 22.
Károly-körút sarok. Zene-palota.
Ugyanott hírneves gyártmányú zongorák és pianók kedvező ártételek mellett is kaphatók.

Erzsi néni
Szakácskönyvei
A leggyorsabb és legbiztosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsművészetet egyszerű áptá merítik ki részletekben és az idő szerinti párválton állanak a szakácsművészet fejlődésében.
A bal és vadféle készítése című kötet közel 400 receptet a legkülönbözőbb halak, nemkülönböző húsok, tengeri rákok, csigák, békák elkészítéséről. — Ára kötet 2 korona.
A tészták könyve. Főtt és sült tészták készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: horba való tészták, gombóc-félék, metélek, galuskák és rétesek, pudingok, kochok és kocsányok, erékek, torták, sütemények, cukor- és gyümölcs-mázok. — Ára kötet 2 kor.
Hogyan kell főzni? A gyümölcs, főzések stb. beállításának gyakorlati kézikönyve. Ára kötet 2 korona.
Megrendelések: Lampol Róbert (Wodianer F. és Fiai) és cs. kir. könyvkereskedésében. Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Elegáns, csinos és tartós, saját készítésű fűrés vagy női borjubőr fűrés cipő
3 frt 20.



DÖCZI
Kerepesi-ut 10 D.
Uj képes árjegyzék és csomagolás ingyen.

OSGAK
A fűrés készítéséhez szükséges anyagok elvételére a szűkebb körökben is kaphatók. (Készletünkben van.)
Fogkoronák gyártására
Híres mesterek. — Fogorvosok
Híres és tapasztaltak. —
Dr. Neufeld, Kossuth Lajos u. 14.
Fűrés- és türengőanyagok elvételére.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.
Ma csütörtök, december 27-én

Fregoli vendégjátéka
egész új műsorral. Először:
„CAMELEON”
Tragikus, drámai komikum 1 felvonásban.
Személyek:

Prolog
Főraj
Felsőraj
Alsóraj
Szolga
} **Fregoli**

A földszinti ülőhelyek helyárai:
az 1-8. sorig frt 2.50
a 9-18. 1.50
Jegyek ezen igen érdekes vendégjátékokhoz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugyint Weiss A. nagytársaság Károly-körút 26., tőzsde Andrássy-ut 38 és 28. szám alatt egész napon át.
Minden ünnep- és vasárnap két előadás. Délután 1/4 órákor mérsékelt helyárakkal.

!Ujdonság!

a fényképészet terén!
Egy szabadalom megszerzése által abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az esti órákban és borus időök alkalmával is oly fényképfelvételeket készíthetek, melyek a nappali készült felvételeket minden tekintetben fölülmulják.
Jutányos árak. Művészes kivitel.
Az eredmény azonnal látható!
Rivoli fényképészeti műterem
VII., Kerepesi-ut 30.
Felülmulthatatlan gyermek felvételekért.

A nap tüze

sem ragyog fényesebben az Arkanzas gyémánt-utczánál. Ezen gyémánt-utczát kizárólag ajnort-forgalomban fölöttük kapható felvételök, melléük, gyűrűk stb. eismert jutányos árak mellett. Továbbá nász és alkalmi ajándékok bronz, terrakotta, bór és más díszmű ujdonságokban,
MAGAZIN ARKANZAS Sterk Izsó
Budapest, Teréz-körút 10. Abbazia kávéház mellett.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órá- és ókszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Videkre árjegyzék bérmentve.

DURATOR
Által a cipőtalp oly tartós egyszerű bekenéssel 5-ször és vízátthatlan lesz.
Ára 1 bádógalacsnak 1 és 2 korona.
Postán 1.20 kor. beklődés után bérmentve.
Fűszéküldés: **DURATOR-gyár.**
Budapest, Lipót-körút 3 szám.
Vízszinttelárusítók kerestetnek.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelteljes egyének kedvező ártételek mellett kapnak szállár-gyártmányú asztali- és kárpított butorokat.
Dósa Kálmán Pest, Erzsébet-ter 18. sz.
Sas-utca sarok, I. em.
Árjegyzék 25 kr. levéljegyzék beklődés után bérmentve küldve fenti cég II. osztálya. 3167

Keresztény Ruhaszövetkezet

Teréz-körút 46. sz. alatt
megnyitott a minden fardagát, kitudalmat félre téve, a vezetőség arra törekedik, hogy a lehető legjobb kiszolgálásban részesítse a vásárló tagokat.
A szövetkezet áruházaiban kapható minden cikk, ami nélkülözhetetlen szükséglet képez a ruhakészítéshez. — Kapható mindenféle fűrés, bór- és gyermek-árúcsok. Paplan, véső, szövet stb. stb. Előrendeli szabást alkalmazzunk, aki a legkényesebb igényeket is kielégíti. Készpénzfizetés és részletfizetés mellett szerkesztők le az órasok árak. Vásárolni csak tagok lehet. Tagok az tekintetük, aki legalább egy üzletet jegyez, melynek 40 koronát levő értéke vagy egyszerre vagy 10, egymást követő havi 4 korona részletekben fizethető.
Minden tag jogosult 50 korona erejű hitelben vásárolni és köteles a hiteltelést összeg 10%-át fizetni, elkülönítve az általános törlesztésért.
A tagok száma ez idő szerint 741, akik összesen 1851 üzletet jegyeztek, melynek értéke részben befizeltetett.
Támogassuk teljes erőnkkel a „Keresztény Ruhaszövetkezet”

Nincs többé gond!!!

arra, hogy mit vegyünk karácsonyi és újévi ajándéknak, mert egyaránt előszerű, hasznos és mulatózó a „DIADAL” magyar kézinyomda,
a melyvel bárki névjegyeket, címkétyákat, bortételeket értesítvényeket, körlevélváltak, meghívókat stb. stb. maga előállíthat, úgy, hogy mindenki a saját nyomdássa. Kapható:

Bienenstock Lipót és Fia

első budapesti rugyantabélyeggyár és véső-üzletében,
Budapest, csak IV., Deák Ferenc-utca 17. sz. a.
a következő lezártított árak mellett:
1. sz. 72 betű 1 frt
2. sz. 130 3
3. sz. 199 70 kr.
4. sz. 235 kezdő és folytatott betű 3 frt
5. sz. 325 3
6. sz. 412 5
7. sz. 500 4
8. sz. 590 50
9. sz. 680 9
Minden készletben megfelelő számú magyar ékezetes betűk. Igen olcsó és kitűnő minőségben megrendelhető intézetünkben rugyanta- és rész-bélyegzők, pecsétnyomók, pecsét-lyógok, dombornyomó-pressék, sablonok és összes szakmunka válogatás.

DIETRICH és FIA

cs. és kir. udv. szállítók
tea- és rum nagykereskedők gőzerővel berendezett likőrgyár és cognac-párolóda, francia módra.
Gyár, központi iroda és megrendelési cím:
BUDAPEST, X. KER., KÖBÁNYA FÜZÉR-UTCA 30. SZÁM
Kizárólag eredeti bevitellük kínai orosz és Ceylon-teák szabadon csomagolva.
Jamaika rum, barna és fehér,
Ananas rum,
Brazil rum, cégnék különleges-sége 1865. óta,
Surinam rum (szőletes palacok-han),
Saját gyártmányú és eredeti hől-földi cognacok u. m.:
Martell, Duvergé, Maignon, spangyel-cognac stb.,
Arrac, aliansch, eredeti orosz,
Likőr különlegesség u. m. altvator, Boonkamp, aranyvíz, jegeces kőmény, alpesi növény, ivanhookontuscsuka,
Bordeaux-amsterdami, belga- és hollandi likőrök, cherry brandy gyömbér, gyomorbor stb.,
Absynthe,
Szlivórium, bortörköly, sóbor-szesz,
Hollandi ananás pucok kivonat,
Benedictine, Chartreuse, zöld és sárga,
Huntley és Palmers-féle tea-sütemények,
Kávé 2 és 5 kg. csomagokban,
Csokoládék és csekok Suchardtól, Kinné és japán mü- és iparcikkek, Ablaknyitógépek (függönyök), Paravantos (kályhaellenzők), teakészletek,
Teafőző ütékek, szamovárok, Spangyel és magyar borok.
Saját gyártmányú likőreink zselina majolika korsókban kaphatók.
Karácsonyi kiállítás kínai és japáni mü- és iparcikkekben VI., Andrássy-ut 33. sz. a. üzletünkben.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Céges. és kir. udv. tea-, rum- és cognac raktárak:
IV., Koronaherceg u. 20. VI., Andrássy-ut 33. sz. IV., Kigly-ter 6. sz. VII., Kerepesi-ut 23. sz.
Szervitálér mellett. Nagymező-utca sarkán. Ó felsőge bérházával szemben. az orosz. takarékp. palotájában.

